Redacció i Administració: Passatge de Gràcia, 24. — Telèfon 1481-A
Tallers d'impremta: Barbara, núms. 11 i 13. — Telèfon 1819-A

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
EDICIÓ DIARIA

Barcelona	2	Ptes. mes.
Catalunya i Espanya.	2'50	" trimestre
América llatina . .	3'50	" "
Altres països . .	35	" "

LA PUBLICITAT

ANY XLV—NUM. 15401—PREU: 10 CENTIMS — BARCELONA, DISSABTE, 12 DE MAIG 1923

"Nietzsche deia que entre totes les belles vides, ell envejava especialment la vida de Mazzini: aquella concentració absoluta en una sola idea, que esdevé per dir-ho així una flama, en la qual es consumeix tota la individualitat."

LA INDEPENDENCIA DELS GRUPS POLITICS

Hi ha a Catalunya qui creu que ha d'existir dins la política catalana un grup central hegemònic, que faci i desfaci, que mani i governi. Al voltant d'aquest grup només hi hauria d'haver els grupets secundaris, subordinats, protegits. Les etiquetes de dreta i d'esquerra, de moderantisme o de radicalisme, servirien com a mirallets de caçar aloses. Per sota, tot estaria lligat i coordinat per al servei del grup director.

Aquesta concepció política, no sols és monstruosament egoista, sinó que, en cas de triomfar, condemnaria a l'esterilitat els més vius sectors de l'opinió catalana. Tot grup polític subordinat a un altre, protegit per sota mà, s'esvaeix aviat en la malfiança dels propis correligionaris i en el menyspreu general. No és possible, ni és desitjable, que la política de Cataunya sigui un empostissat on es belluguin mecànicament per un titellaire les figures diverses de l'escenari polític.

Cada grup ha de tenir, a més de la seva bandera característica, una plena independència d'actuació. No hi ha manera d'aplegar en una sola organització el conjunt dels estaments, dels interessos, dels matisos ideològics i dels temperaments d'un poble. Fins quan es constitueixen forces polítiques amb l'única base del sentiment nacional, queden encara en peu, com a motiu de diversificació, els problemes de procediment i d'amplitud idealista. Havem d'admetre, doncs, la pluralitat de grups polítics dins una nació. Des del punt de mira nacional, n'hi ha prou amb què aquests grups coincideixin en l'afirmació essencial de la llibertat de la pàtria.

La necessitat que hi hagi grups polítics catalans diversos, coresponents a la multiplicitat de tendències i d'opinions, ha estat reconeguda freqüentment pels homes de la Lliga Regionalista. Cap organització política no pot aspirar, en el món d'avui, a concentrar en els seus rengles tot un poble. I si això pogués arribar a ésser, portaria la mort de la política, en el més alt sentit de la paraula. No hi ha política allí on només actua un sol grup.

El poble català ha de lluitar per la idea nacional de Catalunya, no pas en la confusió dels matisos diversos, sinó en la clara diversitat de cada una de les naturals correntes d'opinió. Un moviment nacional és una suma de quantitats, no pas una quantitat sola.

Es fa un servei a Catalunya quan es creen els instruments d'actuació política que són necessaris a un poble modern. Però si es vol imposar el predomini d'un grup, convertint els altres en simples peces d'escacs de les jugades més o menys genials d'uns quants homes, es fa inevitable l'estrangulació i l'asfíxia d'aquests agrupaments.

Havem vist massa a Catalunya els trist espectacle dels grupets protegits. Aquests grupets duen etiquetes de tots els colors. Però porten el senyal comú d'una domesticitat poc honrosa. La combinació és aprofitada per aquells que tenen per aspiració màxima l'aconseguir actes escadusseres, amb les quals mantenen una pompa personal buida i una nomenclatura política purament de façana. En aquesta forma és una delícia el fer oposició. Ve a ésser una variant de l'oposició de Sa Majestat.

Les forces joves del nacionalisme català no accepten ni acceptaran mai el paper dels pobrissons comparses. Per Catalunya, coincidiran amb tots els qui verament l'estimin, i donaran sempre llur col·laboració desinteressada. Però que ningú no es pensi que pot tractar-les com a un nou grup domèstic, amb el qual s'està entès entre bastidors, mentre a l'escena es representen comèdies d'oposició per a engany i entreteniment d'un públic de badocs. La independència d'un grup polític és la primera condició de la seva moralitat i de la seva eficàcia.

La Política

TELEGRAMA A EN NICOLAU D'OLWER

El Foment Republicà Nacionalista de Reus ha tramès a En Nicolau d'Olwer el telegrama següent:

"Consell directiu Foment Republicà Nacionalista aquesta us felicita vostre restabliment i uneix protesta contra atropelladors dignitat civil i seguretat ciutadans Barcelona. — El president, Loperena."

ACCIO CATALANA A SABADELL

Del Diari de Sabadell reproduïm la següent notícia política:

"Sabem que un grup d'entusiastes manyans patriotes, treballen eficaçment per tal de celebrar, dins de poc a la nostra ciutat, un Aplec Comarcal com els que ha vingut celebrant fins ara arreu de Catalunya l'Agrupament patriòtic "Acció Catalana".

Els actes que s'organitzin tindran com a finalitat crear a la nostra ciutat una delegació d'"Acció Catalana", d'acord amb les normes i idearis d'aquesta prestigiosa entitat de lluitadors.

Tenint ha estat coneguda aquesta magnífica idea, se'ns diu que són en gran nombre els patriotes sabadellenes que s'hon compromès i estan decidits a adherir-s'hi i cooperar-hi, per tal que l'actuació de la novella entitat nacionalista sigui eficaç i pròspera.

En números successius procurarem assabentar els nostres llegidors, dels actes que s'organitzin per a la celebració d'aquest Aplec Comarcal d'"Acció Catalana".

HOMENATGE A EN PLA I CARRERAS

Dimarts que ve els amics del diputat nacionalista pel districte de Vilademuls, senyor Narcís Pla i Carreras, l'homenatgeran amb un sopar al Majestic Hotel d'Anglaterra pel triomf assolit en la lluita electoral.

CANDIDAT PER REUS

Per a cobrir la vacant produïda per la mort del doctor Emili Briansó se celebraran eleccions en aquest districte el mes vinent.

No se sap encara qui serà presentat com a candidat, indicant-se únicament el nom del cap de la minoria Nacionalista del Consistori, el jove advocat i publicista senyor Joan Loperena, candidat que fou acollit amb tot entusiasme pels elements nacionalistes d'aquest districte.

NOVES ADHESIONS A ACCIO CATALANA

El Casal Nacionalista Martinenc, de Barcelona, ha pres l'acord d'adherir-se a Acció Catalana. En la darrera reunió del Consell Central fou admesa l'esmentada adhesió.

Tenim notícies que el Casal Nacionalista Martinenc i el Centre Nacionalista Democràtic del Clot, adherit ja a Acció Catalana, projecten, de comú acord, la creació d'unes grans escoles catalanes en aquest sector obrer de la nostra ciutat.

ADHESIO A ACCIO CATALANA

Una nova entitat ha acceptat l'ideari de la Conferència Nacional Catalana: el Casal Nacionalista Martinenc. Com a conseqüència, s'ha dirigit a Acció Catalana, adherint-se a les normes d'actuació d'aquesta associació de patriotes.

APLEC A PARETS DEL VALLES

Organitzat pel Grup català "La Barricada", la J. N. O. "Pátria Nova", de Barcelona, i el Grup N. R., de Parets, tindrà lloc demà, diumenge, a Parets del Vallès, un Aplec d'afirmació nacionalista.

Hi haurà ballades de sardanes, partit de futbol, un àpat de germanor i miting, amb parlaments dels senyors Letorre, Montanyà, Llaugot, Riera i Punti, Duran i Albera, Roig i Pruna i Macià.

CANDIDATURA DE SENADORS

La candidatura definitiva de la Unió Monàrquica Nacional a Girona en les eleccions vinents de senadors, és la següent: Josep Garriga i Noguès, banquer del Comitè benèfico-social; doctor Recasens, tocòleg, metge del Pelau, i Ballbé de Gollart, president de l'Aero Club de Barcelona.

DE FRANÇA

Els "Camelots du roi" a Tolosa

Agressió contra l'ex-president del Consell Caillaux

Toulouse, 11.—Mentre estava passejant-se l'ex-president Caillaux per aquesta ciutat, l'agrediren alguns individus desconeguts, pegant-li fortament.

De l'esmentada agressió, de la qual resultà M. Caillaux amb algunes ferides i contusions, sembla que en son autors els adversaris polítics de l'agredit.

Després de curat de primera intenció, M. Caillaux ha estat conduït a l'hospital.

El seu estat no causa cap inquietud.

S'ha donat coneixement del fet a les autoritats.—Havas.

Full de dietari

UNA COL·LECCIO D'INDUMENTARIA SEGLE XVIII QUE FARIA GOIG EN UN MUSEU DE BARCELONA

Manquen tantes i tantes coses a Barcelona perquè pugui esdevenir cap i casal d'una Catalunya verament civilitzada!

Tot sovint l'home que se n'adona es troba com un bomber sol·licitat al mateix temps per tres o quatre incendis o com un nedador que veu tres o quatre nàufrags que es capbussen alhora.

Crec que l'única norma enmig d'aquesta tràgica perplexitat és d'acudir a remeiar la catàstrofe més pròxima. Ara podem reconquerir el tern de Sant Valeri i portar-lo a l'únic lloc segur, que és el Museu? Reconquerim-lo! Ara podem evitar que s'ensorri el cimbori de Vallbona de les Monges? Evitem-ho! Ara hi ha avinentesa de comprar la casa de l'Ardiaque? Comprem-la!

Naturalment, aquestes feines, en un país constituït, han d'ésser realitzades pels organismes oficials. Més exacte: aquestes feines, en un país constituït, ja no s'han de realitzar perquè ja estan realitzades; a tot estirar s'han d'arrodonir.

Però en un país com el nostre, devastat per tres centúries de dominació poca-solta, els organismes oficials no poden ni tan sols realitzar aquella feina de salvament immediat que suggeria fa un moment.

Els hem d'ajudar.

Aquest ajut és, sens dubte, una de les més fines fórmules que pot adoptar el patriotisme i una de les que més escau a una vera aristocràcia. No són gaires els senyors barcelonins que se n'han adonat. Esperem—l'esperança era al fons mateix de la caixa de Pandora!—que cada dia seran més.

Ara com ara tenim l'exemple de la senyoreta Isabel Llorach. Precisament la feina que acabem de descabdellar ens ha estat suggerida per una magnífica col·lecció d'indumentària segle XVIII exposada als seus salons amb la benemèrita intenció d'estimular la generositat de la "elite" plutocràtica...

Aquesta col·lecció està en venda. Les Corporacions públiques, extenuades per esforços recents, no podran adquirir-la. No fóra una pena que la deixessin fugir?

No sabeu com és deliciós per als ulls i àdhuc per al tacte una col·lecció com aquesta! Les modistes hi podran descobrir com al segle XVIII ja es coneixien totes les modernes invencions de Lanvin, Chenal, Worth, Callot i Poirek. Les dames, amb l'auxili dels vestits, les mitges, els capells, les cotilles i els guants, hi podran sentir la identitat de llur sexe a través de les èpoques. Els homes artistes hi trobaran una font d'inspiracions selectes.

Els altres, fúnebrement vestits de negre, sentiran una mena d'enllurenament davant aquelles colors i aquelles qualitats; i no gosaran tocar uns elàstics brodats amb llegendes i figures perquè es pensaran que són una estola de cardenal o de bisbe.

Carles Soldevila

L'aviació polonesa

Varsòvia, 11.—La Dieta ha aprovat en la seva totalitat l'informe presentat pel general francès Levoquer, inspector general i organitzador de l'aviació polonesa.

En aquest informe es declara que en el termini d'un any hi haurà installats onze grans tallers per a la construcció d'aparells d'aviació, amb personal degudament especialitzat, en altres tantes ciutats de Polònia, i que el Centre, dirigit per especialistes francesos, podrà concedir patents d'aptitud a 150 mecànics i pilots.—Havas.

CARNET DE LES LLETRES

Tres premis de Jocs Florals

I. LA BALADA DEL :-: CAMINANT :-:

Els periòdics han divulgat les poesies premiades als Jocs Florals d'enguany. No caldrà, doncs, per parlar-ne, esperar el volum on seran recollides. No al·ludirem, és clar, els minsos sonets del venerable mossèn Collell ni la tradicional inflor retòrica de Manuel Folch i Torres, Mestre en Gai Saber. Aturem-nos en tres de les composicions distingides pel Jurat: "La Balada del Caminant", de J. M. de Sagarra; "Les noces de l'Alosa i el Llessami", de Melcior Font, i "La Dolorosa", de Ventura Gassol. Es la primera alenada forta amb què les nostres promocions joves revifen el prestigi de l'antiga festa. Tres poetes d'un esperit semblant, amb certes característiques comuns que els agermanen per dessobre llur diversitat, han aconseguit fer reviure els Jocs Florals, posant entre la poesia grisa i llunyana dels "vells" l'oreig i les flors de la primavera.

Fixem-nos, abans de tot, en "La Balada del Caminant", de J. M. de Sagarra, que ha merescut la més alta distinció. Aquesta "Balada" sembla un punt de repòs, talment com si el poeta hagués girat els ulls enrera i volgués la seva obra. En "La Balada del Caminant" hi veieu passar la força evocativa del "Mal Caçador", la melangia de les "Cançons de taverna", la gràcia perdurable de "Chora" i dels primer poemes. El caminant que duu al cor "la unglada de dolos eternes" és aquell home dissortat que En Segarra ha fet bategar en els versos del seu últim recull. Ha begut el vi de totes les tavernes i "va brut de la pols de tants camins". Es el personatge tendenciós i vençut, desfet de recança. Però el paisatge que s'obre a banda i banda del corriol és el mateix paisatge de "Chora" i, com en aquest preciós poema que va fer gloriosa, ara fa deu anys, l'adolescència d'En Sagarra, comença la descripció amb un matí de vent. Aquell vent que aleshores feia més blau el cel i més neta la terra, ara

"palpa els secrets més amagats de [l'arbre,
fa tremolà el vestit
i sacseja el cadavre
del criminal penjat i consumit."

La volta divina del cel és feixuga per al caminant; el corriol que s'esmuny entre argelagues "li és com un llit d'espines". El mateix panorama que abans clavava al cor del poeta una visió sensual de l'eternitat, pesa mortalment damunt el protagonista de la "Balada". Sembla com si la joia forta i olorosa del "Primer llibre de poemes" hagués estat passada pel sedaç ombrívol de les "Cançons de Taverna i d'Oblit". La tonada de la donzella no aconsegueix ben bé desentelar els ulls del caminant esparracat de roba i d'ànima.

Aquesta "Balada" és tot el Sagarra, com un aiguabarreig on conflueixen els rius de la seva inspiració. Més de dues estones, sota el devassall pessimista que caracteritza la lírica de darrera hora de l'autor de "Dijous Sant", hi esclata la llum descriptiva del "Mal Cañador" i s'endevinen les línies fines de les primeres cançons. Però, encara amb més força, hom hi escolta el batec ample de "Chora", que esdevé, de cada dia més, la més suggestiva creació poètica de J. M. de Sagarra.

Ship-boy

EN QUIN ANY VIVIM?

No saber en quin dia vivim és una cosa tan deshonorant que s'ha convertit en símbol de l'home desmanegat. Quan volem descriure l'estat de desorientació d'un home diem que està a tres quarts de quinze.

Però potser hem anat massa depressa a fabricar frases fetes a base d'aquesties ignoràncies cronològiques. Asseguren que no és segur que visquem a l'any 1923 com tots estem inclinats a creure.

Nombrosos defensors de la reforma del calendari diuen que no solament és insegur sinó que és més que probable que no que no pas que sí.

Aquests senyors es recolzen en el fet que l'enumeració dels nostres anys és basada sobre la fixació del naixement de Jesucrist a l'any 753 de la fundació de Roma.

Altrament, segons el manual d'història eclesiàstica del R. P. Albers, l'any de la naixença de Crist, que mai no podrà ésser determinat amb exactitud, ha de caure entre el 747 i 750 de la fundació de Roma. Aleshores, en lloc de trobar-nos actualment en el 1923, seríem en un dels quatre anys que van de 1927 a 1930...

Reconeguem que no sabem en quin any vivim.

D'ESPANYA

De les darreres eleccions

Per què l'Indaleci Prieto va sortir per l'article 29

Diu "La Acción" que en les darreres eleccions de diputats hi hagué un candidat monàrquic que s'avenia a l'altar per Bilbao contra l'Indaleci Prieto, però aquest amenaçà si no se'l deixava sortir per l'article 29, amb una fortíssima campanya de responsabilitats contra una altíssima personalitat.

Aleshores el Govern envià a Bilbao un telegrama xifrat, dient:

"Apreciant les circumstàncies del moment, el Govern estima necessària l'aplicació de l'article 29."

Gaseta femenina

LES MANEGUES

Hi ha dames, sobretot a Barcelona, que no miren prim en qüestió de modes. Creuen que n'hi ha prou amb comprar un model d'una modista acreditada per vestir correctament. Ignoren aquestes dames que cada hora, cada lloc, cada edat i cada categoria tenen llurs exigències.

Només així podem explicar-nos el sens fi d'absurditats que han de contemplar els nostres ulls.

Parlem de mànegues, si no us sap greu. Certament la mànega curta o el vestit sense mànegues són coses aprovades per la moda actual... però, naturalment, aprovades amb certes condicions.

Pel carrer, una dama que s'estimi no anirà mai sense mànegues. La mànega fins el colze tampoc és gaire remarcable; cap dona de gust es decidirà a adoptar-la. Només escau a les noies.

Si algunes elegants gosen mànega curta, bé per assistir sortir de casa amb un vestit de a un te o bé per anar a una visita, és perquè hi van en auto o en cotxe i d'aquesta manera resten isolades de la gent que passa pel carrer.

LES FALDILLES

Les faldilles no arriben tan sols al grau d'estabilitat que havien assolit anys enrera. Pugen i baixen amb una volubilitat que fa pensar en les variacions incessants del baròmetre.

Es evident que l'hivern passat, encara que moltes dones no se n'adonessin, va ésser moda la faldilla llarga. Però d'ençà que ha començat la primavera la faldilla ha demostrat una lleu tendència a escursar-se. Havia arribat més avall del turmell; ara, segons les més fines informacions de París, apenes hi arriba.

Si ens cal donar una norma, direm que la faldilla d'un vestit de carrer és notablement més curta que la del vestit de gala o el vestit de nit.

EL VEL

Fa deu anys cap senyora sortia al carrer sense portar el vel damunt el rostre. Després aquesta moda desaparegué del tot.

Adés, tímidament, el vel ha tornat a aparèixer, ben lleuger, ben estret, guarnint l'ala del capell. Tot just amagava—i això no sempre—els ulls.

Sembla que no s'aturarà aquí. El vel seguirà descendint... Així ho han decidit les modistes.

La situació a Europa

Continuen els sabotatges a la Ruhr. Una altra explosió ha produït desperfectes a una via fèrrica. A Essen s'organitza una nova protesta Krupp; aquest senyor és substituït en la direcció de les fàbriques pel seu cunyat.

M. Poincaré ha pronunciat un discurs molt enèrgic a Vichy, i Ebert ha escrit una carta tambè *molt enèrgica*. No se sap encara res de la nota anglesa.

El Govern grec s'ha reunit decidint reivindicar el dret de fer la pau separada amb Turquia, sense esperar l'arranjament de les qüestions que només interessen als aliats.

L'assassí de Vorowski ha declarat que el mòbil del crim era que als seus pares havien mort assassinats a Rússia pels bolxevistes. El Govern suís tem pels suïssos residents a Rússia.

LLEIDATANIES

...per qui l'estima, com mon cor la sent,
és imatge i símbol d'una cosa santa
és la bella torre de l'enlairament.

MORERA I GALICIA.

Quan l'excels Maragall escriví aquell bell pròleg que llegim al davant de les "Hores lluminoses" del poeta Morera i Galicia, després d'escatir la significació d'aquest fill pròdig dins la poesia catalana, acabà coronant-lo amb el sobrenom de "Poeta lleydatà". Posteriorment, la fortuna d'aquest sobrenom ha estat tanta, que Morera i Galicia i Poeta de Lleyda han esdevingut equivalents.

I res més justificat. Abans que En Morera, altres lleydatans havien ja polsat la lira catalana. I de les generacions posteriors tampoc han mancat veus per enriquir els cants de l'horta. Amb tot, el "Poeta de Lleyda" per excel·lència, aquí i arreu de Catalunya, és ell, En Morera i Galicia, l'antic sacerdot de la musa castellana, corprès al fi, com altre Joan Alcover, de l'encís del bell parlar nadiu i convertit per ell en poeta de son poble.

Per ell, en efecte, En Morera deixa d'ésser un foraster en sa pròpia casa i com si en llevar-se la careta de la llengua estranya es remoguessin dins les fondàries de la seva ànima les veus ofegades de la raça, despertant-se, el poeta esdevé la veu mateixa de la ciutat estimada que parla per la seva boca i d'aqueixa horta ubèrrima que per via d'ell vessa sos perfums al jardí de la peosia catalana.

Avui la venerable testa d'En Morera i Galicia se'ns presenta auriolada d'altres mèrits. Ço que més l'exalça però, als ulls de son poble, és son lleydatanisme, vessant d'aquells versos meravellosos amb què el poeta ha sabut interpretar, sublimant-lo, el sentit íntim de la ciutat nadiua. I el mateix Morera, conscient, sens dubte, de la significació i transcendència d'aqueixos versos dins la producció total, ha volgut suara destacar-los aplegant-los sota el títol escaient de "Lleydatanies", dins el formós volum de "Nou i Vell", publicat pels "Amics dels Bells Llibres", edició Oliva de Vilanova.

Mantes novetats ens ofereix aquest volum. De la secció "Vària" esmentarem per exemple, les coprenedores estrofes amb què el poeta destilla unes impressions de "Sant Benet de Bages". Són les estrofes de dos versos aparellats i un de lliure, invenció, si no estem equivocats, del gran Maragall — El mal caçador — i que en mans d'En Morera ofereixen majors suavitats i dolceses. Recordeu, sinó, ultra aquest "Sant Benet de Bages", aquella joia que es diu "El cavall de Sant Miquel".

Remarcable la secció de "Sonets londinenes", bell record de l'estada a Londres, amb motiu de l'excursió feta a aquella metròpoli pel nostre gloriós "Orfeó Català". De factura shakespeariana, aquests sonets són una prova eloqüentíssima de la seguretat i domini assolits per En Morera i Galicia. El primer d'ells és tot un pressentiment. El poeta, en trepitjar la terra anglesa, "sent" bategar la potència de l'Imperi. A l'ensems, però, "sent" també quelcom indefinit, presagi de trontolls que posaren a prova aquella potència. El sonet és del juny de l'any 14: la gran guerra esclatava, com és sabut, a l'agost següent. En el segon sonet hi trobem el lleydatà vagant per Londres, el cor i la pensa fixos en el terrer nadiu. Tot ço que veu és gran, però el poeta s'hi troba foraster. De prompte tomba un carrer, i un so de riu li trenca el cor. El poeta veu son Segre estimat i son hivern boirós, i commós i agraït besa el Thames "pel record pietós".

En la secció de "traduccions", ultra la reproducció d'aquella meravella shakespeariana de "Venus i Adonis", traduïda en prosa a tots els idiomes, fins al japonès i al castellà; en vers, únicament al català", i unes poces de Dante. Wordsworth i D'Annunzio, el poeta estampa un nou enfilall de sonets de Shakespeare, que vénen a augmentar bellament la seva rica col·lecció catalana, homenatge gentil al gran tràgic anglès.

Després de tan belles coses, De totes les "lleydatanies", haurien de mostrar-se pàl·lides i és tot el contrari, car triomfen amb tota la potència del poeta i l'esclat del seu lleydatanisme. Inaugura la sèrie aquella superba peça que es diu "La Catedral de Lleyda", i que publicada anys enrera en el número de la "Il·lustració Catalana" dedicat a la famosa "Acròpolis lleydatana", romania enyorívola d'anar en companyia de les altres "lleydatanies" del poeta.

Ara aqueixa peça, inaugurant la col·lecció, sembla auriolar-se d'un major relleu. Els versos primers, visió plàstica de la catedral ensutzada per les gropades del temps i conferida per un monstre, bateguen amb intensitat de tragèdia. Més endavant l'esperit del poeta s'asserena i la seva paraula canta exultant la gran joia arquitectònica, tresor de la ciutat.

En mig de l'horta té un florir [de lliri;
damunt la terra és un casal [d'honor;
és la excelsa que ens dóna fe- [somia:
per ella els lleydatans som el [que som.

Però la dolor per la dissort que plana per damunt la Seu no s'ha esborrat i prompte el poeta és el ressò d'un poble que branda les llengües en clam de redempció i alça els braços en prec de deslliurança. I ve el final i triomfa l'optimisme.

La
Porta dels Infants,
tota meravella,
que ha encisat més ulls
que en la mar hi ha arenes...

encara tornarà a obrir-se a les munions triomfals al gran toc de festa, de les campanes de la torre gegantina.

Entre "L'aula del llorer" i "Camí del cementiri" ens trobem amb la popular "Mariola". De totes les "lleydatanie", aquesta és, per nosaltres, la més encisera. El poeta ha escoltat les tradicions esfereidores que ens parlen de les bruixes del Gardeny i en plasma el sentit en un petit drama comprenedor, que es desenrotlla en la bonicoia vall de la Mariola, entre el Gardeny i el Puig Bordell. La composició és de factura popular i enclou algunes de les més boniques troballes d'En Morera. La compenetració amb el terrer és tan intensa, que tota lo peça n'és una constant evocació. A voltes dos versos solament, i això és un fet que se'ns dona sempre en la poesia d'En Morera, enclouen la intensitat plàstica d'una llarga descripció. Veieu, per exemple, els dedicats a la torre (*) on viu la Mariola. I de versos evocatius de l'horta, en sos diferents moments i canviant, se'n podrien destacar tot un enfilall. Per mostra fixeu-vos aquells amb què comença la segona part del romanç, en els quals el poeta copsa el moment en que l'horta s'ajau aplomada sota l'ardència del sol d'agost. Al final, quan la mort, tal vegada per art de les bruixes, se n'ha endut el fillet de la Mariola, quin contrast entre la tristor d'aquesta i el mas i les formosors de l'horta.

Què en sabien, dels que pe- [nen,
les violetes dels bassals,
les margarides dels marges,
les roselles entre'ls blats,
les flamarades de roses
i clavells i fruiterars,
i els ocells que hi festejaven
tota l'horta omplint de cants...

Acaba la col·lecció amb una peça que romania mig oblidada en el quadern de "Lectura Popular" dedicat al "poeta de Lleyda", dalint-se també per la companyia de les altres "lleydatanies". Es titula "La planta meravellosa" i és, en efecte, grandiós coronament de les seves germanes.

Ara que el poeta ha tingut ocasió d'aplegar les seves "lleydatanies" ofrena gentil a la ciutat estimada, per què no divulgar-les en una edició popular que les portessin a les mans de tots els fills de Lleyda? No seria aquest el millor homenatge retut al poeta, merescudíssim sempre, oportunissim ara que les premses ens acaben de donar aqueixa formosura de traducció de la gran tragèdia de Shakespeare on són perpetuats els amors immortals dels dos adolescents de Verona, tragèdia que Lleyda veu i admirablement representada, una nit memorable, pels elements de l'Escola Catalana d'Art dramàtic

Jesús Sanz

(*) Torre, a l'horta de Lleyda, ha la casa de camp.

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 11 DE MAIG DE 1923

BORSÍ MATÍ

	Obs.	Alt	Baix	Tanc
Norts	73'55	73'55	73'35	73'35
Alacants	73'25			73'25
"	68'85			68'85
F. C. Metrop.	178'	178'	178'	178'
Autòmnibus	117'75	118'25	117'50	118'25
Aigües	128'	128'25	128'	128'
Sucres O.				

BORSÍ NIT

	Obs.	Alt	Baix	Tanc
Norts	73'30	73'30	73'25	73'30
Alacants	73'15	73'15	73'10	73'10
"				
F. C. Metrop.				
Autòmnibus				
Aigües	128'25	128'25	128'15	128'15
Sucres O.	39'25			39'25

DIVISES ESTRANGERES

Francs	43'50
Suissos	118'55
Belgues	37'70
Lires	31'80
Lliures	30'35
Dollars	6'58
Marcs	0'02 1/4
Corones	0'01 1/2
C. Cuec-Slovacs	

BORSA DE MADRID

	Con	Ferm
Interiors	71'20	
Amortitzable 4 %	88'25	
" 5 %	96'40	
Exterior 4 %	86'60	
Banc Espanya	586'	
" Esp. de Crèdit	149	
Banc Esp. Río Plata	238'	
Tabacs	245'	
Sucres pref.	90'40	
Sucres ord.	39'30	
Cèdules	88'75	
Norts	366'50	
Alacants	365'50	
Francs	43'55	
Lliures	33'31	

BORSA DE PARÍS

Londres	70'00	59'93
Bèlgica	86'40	
Espanya	231'	230'75
Holanda	594	
Itàlia	73'00	72'90
New York	51'19	15'17
Portugal		
Suècia	404'	
Suïssa	272'50	272'50
Argentina		
Brasil		
Grècia		
Noruega	252'75	
Dinamarca	294'	
Berlín	00'4	00'387
Viena	22'	00'22
Praga	43'	

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons 124'
" Isabel 127'50
" unses 123'50
" petites 123'80
" franceses 123'50
" lliures 31'
" dollars 6'40

SUCRES

New York Tanca 10 maig

Juliol	.654
Setembre	.661
Desembre	.602
Març	.487

New York Obert. maig

Juliol	
Desembre	

CAFÈS

New York Tanca 10 maig

Disponible	11 3/4
Maig	.560
Juliol	.924
Setembre	.830
Desembre	.796
Març	.795

MERÇAT DE COTONS

Cotitzacions del 11 Maig 1923

NEW YORK	Disp.	Maig	Juliol	Oct.	Dbre.	Gener	Març
Tanca anterior		25'45	24'20	22'65	22'30		
Obertura		25'25	24'03	22'55	22'30		
Segón telegrama		24'95	23'69	22'26	21'90		
Tanca							
LIVERPOOL							
Tanca anterior			13'36	12'65		12'24	
Obertura		13'40	13'15	12'25		11'83	
Segón telegrama			13'18	12'29		11'86	
Tanca		13'35	13'08	12'15		11'74	
NEW ORLEANS							
Tanca anterior	25'50	24'16	22'19				
Obertura							
Segón telegrama							
Tanca							

BORSA TARDA

	Obs.	Alt	Baix	Tanc
Norts	73'35	73'35	73'30	73'35
Alacants	73'10	73'20	73'10	73'15
Orenses	17'	17'20	17'	17'15
[illegible]	68'85	68'85	68'85	68'85
F. C. Metrop.	178'75	178'75	178'50	178'50
G. Metrop.	151'			151'
Sucres P.	91'50	91'50	91'	91'
Sucres O.	39'25			39'25
Aigües	128'15	128'15	127'75	127'75
Filipines	224'			224'
Autòmnibus	118'75			118'75

BORSA DE LONDRES

Cèdules argentines	39 7/8	Xile	3330
Exterior	72 1/2	Berlín	184000
Fransa	69975	Copenhague	24631
Nova York	46112	Yokohama	2133
Espanya	3939	Bèlgica	89975
Suïssa	2560	Noruega	27823
Holanda	1180		
Itàlia	9587		
Suècia	1731		
Portugal	995		
Argentina	4236		
Montevideo	4162		

El Banc d'Espanya a Barcelona

Aprofitant l'avinentesa de dur-se a terme una emissió, d'obligacions hipotecàries per a els una manufactura d'acers, forns de la qual estan installats a Alcalà d'Henares, deia un marquès català, lliurat a la política espanyola per antipatia a una entitat catalanista:

"El nostre poble és un coquí; no sentim l'afany de les grans empreses; no hi ha tantost diner disponible per a negocis de gran volada; tot se'n va amb la preocupació d'afincarse; Madrid, tanmateix, es molt altra cosa, no hi manca bon estoc de disponibilitats, per tal d'encoratjar els homes d'empenta."

Talment, semblà que Madrid volia donar raó al marquès català i albista.

El resultat d'aquella emissió, sobre un negoci que radica al ronyó de Castella, donà el *següent resultat: la capital d'Espanya* subscriví quatre dotzenes mal comptades d'obliga*cions; Barcelona, la coquina*, en subscriví prop d'un miler.

Esmentem això, perquè el noble català es feia ressó d'una opinió absolutament sentida per Madrid i la resta d'Espanya i compartida per bon nombre de catalans.

Nosaltres volem desfer l'equívoc avui, analitzant xifres dels balanços del Banc d'Espanya, a Barcelona; demà, amb altres arguments semblants, aprofitant sempre el nombre i l'estadística.

Es hora d'acabar amb el malentès que Barcelona i Catalunya ho deuen tot a Espanya. Tanmateix, havem de donar al nostre poble raons fermes, indestructibles per a convence del lloc que li pertoca ocupar.

El Banc d'Espanya, que a Catalunya no li ha fet absolutament cap bé, pot donar-nos una idea de l'importància de la nostra economia. El Banc d'Espanya vingué a Barcelona quan la Banca catalana era un fet cert, eficient i prometedor d'orientacions modernes i poderoses. Vingué aquí amb tota llei de privilegis, ultra la màxima soma d'entrebancs per a la Banca catalana. La seva actuació se significà molt aviat per una exportació de diner, o sia un drenatge de la Central-Madrid sobre la Sucursal-Barcelona, mai correspost per cap mena de benefici.

No volem pas fer un estudi dels començos del Banc d'Espanya a Barcelona, fins al dia d'avui; seria necessari una extensa obra; però si analitzarem l'actuació del Banc, durant els darrers anys, començant per sentar un fet indestructible: Madrid, sempre ha estat deutor de Barcelona; la Sucursal del Banc d'Espanya a Barcelona sempre ha acreditat fortes xifres sobre la Central, com es pot veure amb els balanços de:

1917 Barcelona acredita pessetes 73.041.111,98.

1918 Barcelona acredita pessetes 83.655.186'54.

1919 Barcelona acredita pessetes 66.495.312,26.

1920 Barcelona acredita pessetes 90.009.669,82.

1921 Barcelona acredita pessetes 3.005.166,61.

1922 Barcelona acredita pessetes 106.032.178,01.

Sobren comentaris davant dades tan eloqüents, però és possible que es digui: el Banc compleix amb això la seva finalitat: mobilitza el diner, duent-lo del lloc on sobra allí on en manca.

Però nosaltres contestarem: a l'economia catalana no li interessa gens ni mica que els comptes corrents creditors de Barcelona vagin a nodrir els comptes corrents deutors d'Albacete, Badajoz i Cuenca, posem per cas, i els d'altres poblacions d'Espanya, de les 55 o 56 Sucursals del Banc, que de manera crònica són deutors de la Central. Catalunya té constantment prou empreses, sobra de *necessitats industrials i mercantils*, perquè el capital de la metròpli tingui aplicació al fument de la seva riquesa.

En un dels moments en què la Banca catalana passà crisi *més greu durant l'any 1921*, conseqüència de fets prou coneguts, el Banc d'Espanya obrà *amb tant de seny*, es mostrà tan poc propici a donar ajut a la Banca catalana, duent diner del centre a la perifèria, que no tan sols al darrer mes de 1921 la Sucursal Barcelona no devia un cèntim a l'oficina matriu, sinó que acreditava 3.005.166,61 pessetes. Si el Banc hagués respost oportunament a ço que l'obliguen els privilegis de què fruiex, no hauria estat un fet la suspensió de pagaments del Banc de Barcelona, ni la Banca catalana hauria passat les hores d'angoixa, filles d'aquell fet. Però al Banc d'Espanya, com a l'Estat espanyol, quan es tracta de Catalunya, li succeí el mateix: arribà tard i amb tal parsimònia que el mal no tenia ja remei. I sobre arribar tard, feu el menys que podia fer, pagant la nostra liberalitat amb engrunes tretes dels nostres mateixos cabals. Es la norma de sempre: donem molt a canvi de res o quasi res, com es pot veure per les sumes de comptes corrents durant uns anys i la resistència que oposa al crèdit l'entitat espanyola al final de cada exercici:

1917, comptes corrents, pessetes 175.713.319,99.

1918, comptes corrents, pessetes 197.909.217,70.

1919, comptes corrents, pessetes 223.241.595,48.

1920, comptes corrents pessetes 321.861.551,24.

1921, comptes corrents, pessetes 283.664.911,36.

1922, comptes corrents, pessetes 295.903.412,18.

Quantitats de tal relativa importància suposarien un tracte de favor per al mercat que les dóna, més no és així. El Barcelonès prudent: desplaça en 1922, 106.422.646 pessetes per a repartiries entre les Sucursals privilegiades i alhora disminueix en 157.654.571,79 pessetes els descomptes sobre Barcelona; els descomptes sobre altres places minven en pessetes 25.581.390; els prèstecs amb garantia de valors tenen una baixa de 11.067.790 pessetes, i per últim els concedits damunt mercaderies són absolutament rebutjats.

Els prèstecs amb garantia personal tingueren un augment relatiu, però cal saber la característica de les operacions del Banc; els crèdits sobre valors, són quasi sempre sobre rendes de l'Estat espanyol; els crèdits personals, el 95 per 100 dels casos, amb garantia de finques i per un 35 o 40 per 100 del seu valor.

I així, mentre la nostra economia sofreix de les poques facilitats que el Banc espanyol, suma de tots els favoritismes, li dóna, aquest té en les seves caixes de Barcelona pessetes 1.222.440,262'95, dipositades en valors de totes menes, i pessetes 271.896.223 de garanties, per crèdits sobre efectes públics i prèstecs; així a la Sucursal de Barcelona (de la Barcelona que viu d'Espanya) se li emporten en el darrer exercici més d'un centenar de milions *i té uns guanys líquids de* 5.268.809 pessetes.

Aquest és un altre dels aspectes *de la protecció que Espanya ens dóna*. Cal que n'estiguem ben agraïts.

Pere de Prades

Borsa de Paris

	Antr.	Corrent.
Interior esp.	166	164'
Exterior 6 per 100	190	"
Banc Espanyol	520	521'
Ac. Alacant	432	"
Ac. Andaluosos	313	"
Obs. " segona	211'25	"
Obs. Cáceres var.	355	350'75
Accions Nort	835	"
Accions Nort primera	310	311'
Pamplona primera	500	712'
Barcelona primera	355	"
Asturies primera	301	"
Tabacs Filip.	25'50	25'00
Inorbito	24'35	24'00
Renta franc. 3 per 100	57'45	57'65
" " 5 per 100	74'00	74'65
Nord segona série	702	703'
" tercera série	712	"
" quarta série	700	"
Priorat	355	"
Pamplona esp.	700	712'
Alacant tercera	727	"
Cordobesa	637	"
Andaluosos segona var.	51'25	"
Badajoz	1638	"
Céd. Argent.		24'50'767"

ADVERTIMENT

Per haver sofert una avaria la màquina impresora del Butlletí Oficial no podem servir els canvis d'obligacions com tenim per costum.

Emprestit en porta?

Segons noves que tenim, sens dui que el dia 22 del corrent tindrà lloc una emissió d'obligacions hipotecàries al 6 per 100 net d'impostos de la Companyia del Ferrocarril de Cremallera de Monistrol a Montserrat. L'import de les obligacions serà de 500 pessetes cada una, essent probable que el tipus d'emissió sigui el de 96 per 100 per acció.

Donades les característiques d'aquestes obligacions i la solidesa reconeguda del negoci es creu que l'esmentada emissió serà un èxit.

Productes d'Esplotació Sur d'Espanya

LINIES ALMERIA I GRANADA

De l'1 al 30 d'abril proppassat aquesta Companyia ha tingut una disminució en la seva recaptació de 7.341'15 pessetes, corprovda la recaptació en les mateixes dades de l'any 1922.

Del primer de gener al 30 d'abril l'esmentada Companyia ha tingut un augment en la seva recaptació de 103.722'19 pessetes comprovades les mateixes dates de l'any 1022.

Els Pomells de Joventut

Promet ésser un èxit la festa que per commemorar el primer aniversari de la seva fundació na organitzat per al diumenge, dia 13, el Pomell de Joventut "Com a germans".

Aquesta festa tindrà lloc al matí, a l'esglèsia de Betlem, on hi haurà missa de comunió general, i a la tarda a l'estatge de l'Orfeó Nuria, carrer de Girona, 176, s'hi farà una vetllada patriòtica.

Per a invitacions al carrer de Ponent, 53, cotxeria.

ELS POMELLS DE JOVENTUT DE SANT BOI

Demà, diumenge, els Pomells de Sant Boi han organitzat uns actes amb motiu de la festa de llur primer aniversari.

Les festes es descabdellaran de la següent manera:

Al matí, a les vuit, missa de comunió general amb plàtica preparatòria. Seguidament es farà la visita espiritual a la Mare de Déu de Montserrat.

A dos quarts de deu sortirà la processó de l'església parroquial, anant a cercar la imatge de la consellera dels Pomells al convent de Germanes Carmelites, fent-se la solemnial entrada i essent collocada en l'altar que serva les despulles d'En Rafel Casanova.

Acte seguit es procedirà a la benedicció ritual de la bandera del Pomell de Joventut "Tresoreres d'En Rafel Casanova", apadrinant-la el pulcre escriptor En Xavier Bonfill i la seva distingida esposa, Na Teresa Giralt.

A dos quarts d'onze, ofici solemne, amb assistència de les autoritats locals i del diputat de Catalunya En Massó i Llorens, cantant la missa diferents elements pomellistes. El sermó anirà a càrrec del docte caputxí reverend P. Salvador, de Barcelona.

En sortint d'ofici s'acompanyaran les autoritats i la bandera a la Casa de la Vila.

Aquests actes, així com la processó, seran amenitzats per la cobla Catalònia.

A la plaça del Mercat l'esmentada cobla tocarà les sardanes: "Tot d'oració", Pep Ventura; "Records de ma terra", Serra; "La segadora", Viçens.

A la tarda, a les quatre, l'esmentada cobla donarà una gran audició de sardanes, sota el següent programa: "La Rondalla", Molins; "La sardana de les monges", Morerà; "Cançó novella", Vallespir; "Per tu ploro" (Camells), Pep Ventura; "Abrilenca", Blanch; "Patriamor", Llonch.

Durant l'execució de les sardanes se sortejarà una formosa imatge de la Mare de Déu de Montserrat.

FESTA D'ANIVERSARI DEL POMELL "NOSTRA DONA DE LA MERCE"

Amb molta solemnitat, aquest Pomell celebrà el passat dijous, diada de l'Ascensió, la festa del seu primer aniversari.

Tingué lloc al matí, a les nou, una missa de comunió a l'esglèsia de l'Ajuda, cantant Motets els pomellistes.

A les cinc de la tarda, a l'estatge del Circol Barceloni d'Obrers, celebraren una festa patriòtica.

Diferents joves i damiselles recitaren poesies. Es representà amb molt d'encert el drama patriòtic "Via fora... lladres", i acabant-se la festa amb un parlament del president del Pomell, En Josep O. Bruño, i amb la lectura d'una lletra d'En Folch per al representant del Directori.

ELS POMELLS I LA DIADA DE CORPUS

Sabem que el Pomell "Nostra Dona de la Mercè" farà una crida als altres Pomells perquè concórrin amb llurs banderes, per a la diada del Corpus a l'estàtua d'En Pau Claris.

Anuncis Oficials

COL.LEGI D'ADVOCATS

El cupó número 1 dels Títols de l'Emprèstit del Collegi, de venciment *el 15 dels corrents*, es farà efectiu al "Banc Urquijo Català", a partir de l'esmental dia, abonant-se la quantitat liquida de Pessetes 6'88.

Barcelona, 12 maig de 1932. —*El Degà, Amadeu Hurtado.*

Higiene del matrimoni

Precede llibre dels casats que aconsella les regles i instruccions necessàries per conservar la salut dels esposos.

Tracta de la Legislació civil i eclesiàstica sobre el Matrimoni. Higiene física i moral. Organs de la generació. Virginitat. Copulació. Impotència. Esterilitat. Concepció. Temperaments beneficiosos. Debilitació dels fills.

Contè 602 pàgines, amb gravats al text

S'enviarà certificat CONTRA REEMBORS de pessetes 10.

MARTINEZ VALDIVIELSO

Prim, 28, entresol

SANT SEBASTIA

REGAL: Per cada exemplar demanat s'envia de franc un billet de 1.000 marcs.

DR. GALLEGO

Vies urinàries, matriu, impotència de la blenorràgia crònica. Tractament exclusiu. Comte del Asalto, 18. —Festius, de 9 a 11 de 6 a 8 nit.

Llet condensada

EL PAGES

S'HA PUBLICAT

El foc de les ginesteres

(Escenes de 1640)

Poema patriòtic del temps d'En Pau Claris i del Corpus de Sang

de JOSEP MARIA DE SAGARRA

estrenat amb extraordinari èxit al Teatre Romea

De venda als quioscos i a l'Administració de LA PUBLICITAT. Dipòsit, Llibreria S. Bonavia. Tapineria, 13

Gaseta local

Sants d'avui: Sant Domènec de la Calçada, confessor, i Dionís, màrtir.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te **dansant** de 5 a 2/4 de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

Demà, diumenge, a les onze del matí, a l'Associació Deixebles Liceu Dalmau, València, 245, la distingida senyora Maria Domènech de Canyellas donarà una conferència sobre el tema: "Actuacions segons pròpies aptituds i modalitats".

SASTRERIA STANDARD

Carrer de Colomb, 2 (Plaça Real. - Casa Francesa)

Abans d'encarregar els vostres

VESTITS

Per a la vinenta temporada, visiteu la casa

STANDARD

i estalviareu un 30 per 100

Vestits a mida per a senyors i per a senyores. Reparació i reforma de vestits a preus moderats.

Abans d'ahir fou operat amb tota felicitat el mestre En Marian Mayral, director de l'Orfeó Pirenenc.

Si la millora iniciada prosseguéix, breument se celebrarà el concert que l'esmentat Orfeó havia de donar el passat dijous al Palau de la Música Catalana.

Avui, dissabte, s'inaugurarà l'exposició de dibuixos d'En F. Vidal-Gil·cia a la Galeria fotogràfica A. Antonietti, Banys Nous, 22, baixos, que durarà fins el dia 30 del que som.

JOIES VILANOVA UNIO, 6

Al nombre dels poetes barcelonins que han estat premiats als Jocs Florals de Cuba ha d'afegir-s'hi, després de l'Ignasi Iglésies i l'Apeles Mestres, En Manuel Folch i Torres, En Joaquim Aynè Rabell i el jove Antoni Ollé i Bertran.

Avui, dissabte, al local de l'Associació de Dependents d'Agents de Duanes, Consignataris, Armadors i Similars, el soci En Joan Marsà donarà una conferència a les deu de la nit sobre "El capital, el treball i nosaltres".

Si encara no useu la làmpara VULCAN 1/2 WAT

assageu-la i l'adoptareu

Rambla Flors 26, botiga

Ha sortit cap a València el dibuixant Antoni Sauri Sires, on donarà una conferència sobre art llevantí.

Demà, diumenge, a les dotze, a l'estatge del Centre Social de Betlem, Tallers, 45, el professor Ignasi Domènec continuarà les lliçons de cuina pràctica familiar per a senyoretes, explicant la manera de fer "Arròs a la Primaveral".

El Patronat d'Acció Social de "Mutual-Salus" s'ha reunit sota la presidència de la senyora Balbina Garriga de Malvehy, amb assistència de la senyora Avelina Amell de Mora i de les senyoretes Amàlia de Mora i de Bacardí, Matilde Torras, Núria Tarruella, Carme Malvehy, Roser Malvehy, Josepa B. Calbó i Avelina de Mora, excusant l'assistència les senyoretes Rosalia Rivière, Elvira Torrent i Maria Llopart.

En representació del Consell de Govern assistiren els senyors Miquel Barberà, Ramon Fontanet i Joan Vidal Salvó i en representació del Cos facultatiu els senyors Higini Sicart i Josep Maria Girona Cuyàs.

Després del despatx de diversos assumptes d'ordre interior, el doctor Girona Cuyàs exposà el seu projecte de secció de maternologia i puericultura, essent acceptat amb entusiasme i acordant implantar-lo i inaugurar-lo dintre del present mes, i es designà el senyor Vidal Salvó perquè en lloc, dia i hora de la seva lliure elecció doni al Patronat una conferència sobre la dona catalana i la mutualitat.

Fou nomenada per formar part del Patronat la senyora Montserrat Riu de Tarruella.

Elegante

Publica en el número de maig les bases del gran Concurs de Flors.

Més de **3,000** pessetes de premis

Diumenge, dia 13, a les quatre de la tarda se celebrarà a Mongat la festa de la Música i de la Poesia, amb una part de gimnàstica rítmica i plàstica. La conferència musical sobre els autors clàssics, acompanyada de recitals a piano i violí, serà donada per E. Roig, acompanyant-lo al piano Juli Esteban. Les interpretacions plàstiques correran a càrrec de la senyoreta Cirera. La professora N'Amadea Canyellas ha cuidat de la part literària. El doctor Roses farà un parlament sobre "El valor educatiu de la gimnàstica rítmica".

BABYS I NINES

Variat assortit : : Preus mínims

Rda. St. Pere, 18

EL LOUVRE

TURISTES

El lloc més a propòsit per passar els dies de Pasqua és sense disputa, l'"Hotel Empúries", que es troba en les mateixes Ruïnes i el més formós de la "Costa Brava". Servei d'autos per l'estació de Camallera, en tots els trens correus. Per a més informes, a Rossy, Paradís (9) Gambo. Telèfon 803. La Escala-Empúries.

Pere Barbanes Llopis, de 48 anys, fou mossegat per un cavall, el qual se li emportà el dit mitjà de la mà dreta.

Tomàs Castellet Garcia, de 40 anys, carreter que menava el carro que portava l'esmentat cavall, també fou mossegat a la mà esquerra, produint-li una ferida de poca importància.

Diumenge vinent, dia 13, l'Agrupació Eugènica-Naturista "Amics del Sol" té projectada una excursió collectiva a Sant Miquel del Fai.

Essent aquest un acte de propaganda, la Comissió convida a tots els naturistes i simpatitzants.

Punt de reunió, Estació del Nord, a dos quarts de sis, per agafar el tren que surt a les sis en punt.

Cendrers de majòlica a pessetes **1'75**, i de cristall amb vistes de Barcelona, només podreu adquirir-los a les Vaixelleries de Lluís Inglada, de la Rambla de les Flors, 8, i Ronda de Sant Antoni, 5.

SOLER I TORRA G.MANS

BANQUERS

RAMBLA DELS ESTUDIS, 13, I BONSUCCES, 1

Compra i Venda de Valors - Negociació de Cupons

Ordres de Borsa - Canvi de monedes

Girs sobre l'Estranger - - Comptes corrents

CHAVES I PRIGBERT, S. en C.

BANCA, CANVI, VALORS

Rambla del Centre, núm. 6

Telèfons 1230-1231 A.

J. de Llobet Metge agregat dels Hospitals de Paris. Gola, Nas i Orelles. Consulta de 4 a 5. Consulta econòmica de 12 a 2. Rbla. de les Flors, 4, primer.

LA QUESTIO D'ORIENT

El Govern de Grècia decideix de fer la pau separadament i ràpida amb el de Turquia

Nous detalls de l'assassinat de Vorowski :: El mòbil del crim
El Govern federal tem pels suïssos a Rússia

Atenes, 11. — Després d'una llarga deliberació del Consell de ministres, el Govern grec ha decidit reivindicar el dret de concloure per si mateix separadament la pau amb Turquia, al·legant que la solució del conflicte greco-turc està dificultada per la solució de les qüestions pendents entre Turquia i els aliats. El Govern hellènic reivindica la llibertat d'acció i afirma que desitjaria restablir immediatament l'estat de pau amb Turquia.—Radio.

NOUS DETALLS DE L'ASSASSINAT DE VOROVSKI

Lausana, 11. — La tercera víctima de l'atemptat comès contra el cap de la delegació russa senyor Vorovski no és el periodista alemany senyor Sturmer, com s'havia dit, sinó el senyor Divilkovski, que formava part de la missió soviètica en la Conferència.—Havas.

Lausana, 11. — El delegat rus Vorovski fou assassinat a les nou vint del vespre.

Vorovski, acompanyat d'Ahrens i altres dos representants del Govern del Soviets, un dels quals era Divilkovski, estava tranquillament al llevant de taula conversant amb ells.

L'assassí menjava en una taula pròxima a la dels agredits.

Vorovski morí al primer dispar que li va fer l'assassí.

Ahrens fou tocat per tres bales una de les quals el ferí a la cuixa i les altres dues a l'esquena.

També resultà ferit Divilkovski, el qual rebé dues bales al ventre.

L'assassí de Vorovski és va entregar immediatament als agents de l'autoritat. Declarà anomenar-se Conradi i ésser de nacionalitat suïssa.

Durant les interrogacions de la policia, l'assassí no es mostrà commogut ni penedit d'haver-ho fet, i es negà terminantment a confessar els mòbils que l'havien induït al crim.

L'assassinat de Vorovski ha produït vivíssima emoció als cercles d'aquesta Conferència.—Havas.

EL QUE DECLARA L'AGRESSOR

Lausana, 11.—L'assassí del senyor Vorovski s'anomena Conradi.

És fill d'una família suïssa establerta a Petrograd, on era oficial de l'exèrcit rus. Fa poc temps que tornà de Rússia.

Ha declarat que havia volgut venjar els seus parents, assassinats pels bolxevics.

Al seu domicili s'ha trobat una memòria explicant els mòbils del crim.

El cap dels serveis de Premsa de l'ambaixada russa de Berlín, senyor Ahrens, en les seves declaracions ha acusat les delegacions aliades que atiaren la campanya contra la delegació soviètica. Ha afegit que les autoritats suïsses eren també responsables de l'assassinat. Ha acabat dient que els els Soviets trauran d'aquesta tragèdia les conseqüències necessàries.

El secretari de la Conferència, senyor Massigli, ha obert una enquesta sobre les circumstàncies del drama.—Havas.

DESPRES DE L'ASSASSINAT EL COMITE POLITIC DE LA CONFERENCIA I EL CONSELL FEDERAL

Lausana, 11. — El departament polític ha publicat una nota expressant la seva indignació per l'atemptat de Lausana.

El Consell Federal ha declarat que es negarà al visat dels passaports dels delegats que puguin ésser tramesos eventualment per Rússia, puix la representació russa a la Conferència de Lausana no ha estat admesa.—Radio.

ELS COMUNISTES SUISSOS VOLEN PROTESTAR

Basilea, 11.—El Comitè central del partit comunista suís ha publicat una crida invitant els revolucionaris a una gran manifestació de protesta contra l'assassinat de Vorovski.—Havas.

EL GOVERN SUIS TEM PER LA SORT DELS SEUS SUBDITS A LA REPUBLICA DELS SOVIETS

Lausana, 11.—El Govern suís es troba molt preocupat per les conseqüències que pot tenir l'assassinat de Vorovski per als 600 súbdits suïssos que resideixen a la Rússia dels Soviets.—Radio.

Lausana, 11.—La "Gaseta de Lausana" publica aquest matí una nota protestant enèrgicament contra l'assassinat de Vorovski i fent vots per tal que aquest drama no retardi la solució de la pau, tan necessària i tan desitjada per tots.—Radio.

UNA NOTA DE LA "JEFATURA" DE POLICIA

Lausana, 11.—La "Jefatura" de Policia ha publicat una nota, en la qual es diu que el cap superior oferí a Vorovski la protecció de la policia i l'organització permanent de guàrdia.

Vorovski no acceptà l'oferiment, al·legant que no veia la necessitat d'aitals mesures.

El delegat dels Soviets no va dir res a la policia posteriorment de les contínues amenaces que rebia per correu. —Radio.

EL CADAVER DE VOROVSKI

Lausana, 11.—Aquest matí ha estat extreta la bala a Didvilkoeski.

Tots els papers pertanyents a la delegació dels Soviets foren cremats abans de l'arribada de la policia.

Strummer s'oposà a què el cadàver de Vorovski fos portat al dipòsit judicial, allegant la condició de diplomàtic del representant rus.

Aquest matí el cadàver ha estat traslladat a l'Institut Patològic.

S'ha telegrafiat a Moscou, demanant instruccions per a l'enterrament i els funerals de Vorovski.—Radio.

ELS ARMENIS PREPAREN UN COMPLOT PER ASSASSINAR ISMET-PAIXA

Lausana, 11.—Es nota gran inquietud entre els delegats turcs.

La delegació turca ha estat avisada que els armenis han preparat un complot per atemptar contra la vida d'Ismet-paixà.

La policia de Lausana ha pres grans mesures de precaució.—Radio.

L'ASSASSINAT DE VOROVSKI NO ENTORPIRA LA MARXA DE LA CONFERENCIA :: L'ACTITUD DE SUISSA EN EL VISAT DEL PASSAPORT DEL SUCCESSOR

Lausana, 11.—En els cercles de la Conferència es diu que el drama desenrotllat ahir no tindrà conseqüències per a la bona marxa de la Conferència. Es reconeix unànimement que es tracta d'un fet purament individual.

El Govern suís es troba, però, en una situació difícil, puix ara ha de resoldre l'actitud que prendrà respecte al visat del passaport de l'eventual successor de Vorovski.—Radio.

LES DELEGACIONS ESTRANGERES I L'ASSASSINAT DEL DELEGAT RUS

Lausana, 11. — L'assassinat del delegat rus senyor Vorovski constitueix, a judici de les delegacions estrangeres, un fet important ensems que lamentable, però que no ha de repercutir en res ni per res en el curs de les negociacions.—Havas.

LA CONTESTA EDL GOVERN D'ANGORA A LA PROTESTA DE FRANÇA

Angora, 11. — S'assegura que la contesta del Govern d'Angora a la nota de protesta de França, està redactada en termes molt conciliadors. — Havas.

Constantinoble, 11.—Contestant la gestió feta pel representant francès sobre la incautació de les caixes de cabals dels Banc d'Esmirna, el representant d'Angora, Adnan-bei, ha declarat que la llei concernent als béns abandonats està en ple vigor i ha de complimentar-se.

En ço que es refereix als súbdits francesos manifesta que pot presentar les seves reclamacions a la Comissió de liquidació, fent valer els seus drets.—Havas.

DISOLUCIO DELS GRUPS FEIXISTES DE FRANÇA

Roma, 11.—Es creu imminent la disolució dels grups feixistes constituïts a França.—Havas.

MANIFESTACIO ANTI-FEIXISTA A TORI -:- COLLISIONS AMB LA POLICIA -:- EMPRESONAMENT

Torí, 11.—A Messina ha tingut lloc una manifestació antifeixista.

Durant la mateixa van ocórrer diverses collisions amb la policia.

L'advocat Pellegrini, el qual cridà: Abaix el feixisme i visca la llibertat! ha estat empresonat.—Radio.

EL PROBLEMA DE LES REPARACIONS

Anglaterra i Itàlia davant de l'actitud intransigent francesa

¿La desfeta de l'Entesa? :: França no es comporta satisfactòriament :: La premsa anglesa i la premsa italiana :: Les claus de la solució a Londres

De les reials jornades dels sobirans anglesos a Roma la majoria de comentaristes de política internacional n'han tret una conseqüència: que els interessos d'Anglaterra i d'Itàlia concorden i que tots s'oposen a la política d'anorreament alemany propugnat pel Govern francès. Es interessant, a propòsit d'això, fixar l'atenció en els comentaris apareguts a la premsa de tots dos països.

La "Westminster Gazette", òrgan d'Asquith, responent a un estat d'ànim anglès gairebé general, escriví fa poc que els esdeveniments dels darrers dies basten per demostrar la política de bancarrota de "benèvola impotència en els afers estrangers". Segons aquest diari, caldria recórrer a pàgines velles de la història per trobar una ocasió en la qual Anglaterra hagués estat tan completament ignorada en esdeveniment de gran importància que l'interessen d'aprop. Les explicacions donades per França respecte al seu pas separat no són satisfactòries. A Anglaterra la nota alemanya, per bé que no sigui considerada com a satisfactòria del tot, és judicada com a una possible base per a negociacions fructíferes i els anglesos no poden admetre que pel fet que França hagi obrat independentment a la Ruhr, aquesta nació tingui el dret d'obrar independentment en totes les ocasions, confiant a la vegada amb el manteniment de l'Entesa. La situació actual és humiliant per a Anglaterra, la qual, segons la "Westminster Gazette", no pot compartir la responsabilitat per la imposició forçosa del tractat de Versalles independentment de les altres potències, a menys de no tenir una part equivalent en la determinació de la política envers Alemanya.

Segons el "Secolo", de Milà, l'hora present és greu per a tots els pobles que per la florida i la tranquillitat a Europa, esperen un retorn a les condicions de vida ordenada i pacífica. El conflicte franco-alemany, es desenrotlla en tota la seva aspra, irreparable implacabilitat, i predomina sobre l'escena de la política internacional, a través dels discursos dels ministres de les dues parts adverses, amb les notes de tots dos gabinets rivals, amb la lluita tenaç i agressiva dels soldats franco-belgues que envaïren la Ruhr i dels ciutadans alemanys, sotmesos, en temps de pau, al règim dur d'una guerra combatuda, encara que no declarada, amb mitjans esdevinguts més cruels, per tal com van adreçats contra una població inerme, exposada a larbitri dels invasors i a l'opressió de lleis no reconegudes. La raó de la coincidència en els interessos internacionals entre Itàlia i Anglaterra està en això: que la política britànica no aspira a conquistes territorials a Europa essent el seu interès, esdevingut axioma en la seva política, que no es constitueixi al continent europeu una força hegemònica capaç de prevalèixer sobre totes les altres forces de les altres nacions. Una preocupació idèntica és estesa per Itàlia. Itàlia i Anglaterra, en aquest moment, segons el mateix "Secolo" tenen una missió a complir entre les nacions d'Europa.

Per la "Stampa", de Torí, l'Entesa està desfeta. Creu que la darrera nota de Poincaré té el vici fonamental de l'actitud francesa davant Alemanya, la qual està guiada per propòsits i finalitats que res no tenen de comú amb una autèntica política de les reparacions. Hi ha encara una altra consideració fonamental que demostra un error polític bastant més greu del Govern francès: es tracta del fet, fins ara sense precedents, que els senyors Poincaré i Theunis es creuen àrbitres per judicar per ells mateixos la oferta alemanya sense demanar el parer d'Anglaterra ni el d'Itàlia, quan a dreta llei era el Consell dels aliats l'indicat per pronunciar aquest judici. El senyor Poincaré creu que la tasca dels Governs anglès i italià és de passar el xupó damunt les seves notes diplomàtiques. Per voluntat de Poincaré el tractat de Versalles és violat i l'Entesa està destroçada.

Segons el "Popolo d'Itàlia", òrgan de Mussolini, Anglaterra, per la seva situació insular, es troba sota certs aspectes en una situació anàloga al davant del continent amb la d'Itàlia, península isolada al mig de la Mediterrània. De Londres i de Roma podrien venir una visió i una acció d'equilibri de reconstitució, de garanties, de pau. Essent Anglaterra creditora de l'Europa vençuda i de l'Europa victoriosa posseeix les claus d'una solució que posaria fi a un període d'agitació perillosa. Es inútil parlar de reconstrucció europea, segons el mateix diari, de represa intensa dels tràfecs, de nou ritme del treball si no es resol el problema fonamental europeu que és el dels deutes. Itàlia és tothora disposada a resoldre el problema. Però les claus de la solució són a Londres. Cal deixar, doncs, la solució als anglesos.

UN DISCURS DE M. POINCARE A VICHY

Vichy, 11.—En el banquet amb que fou obsequiat el senyor Poincaré pels ex-combatents, el president del Consell pronuncià un discurs recordant que la causa de veure's França obligada a mantenir la seva actitud respecte a la ocupació de la Ruhr es exclusivament la falta de compliment d'Alemanya a les seves obligacions.

M. Poincaré féu resortir els esforços realitzats pel Govern alemany per a mantenir la seva actitud de resistència passiva gastant a mans plenes l'or del Reichsbank, fent escampall de divises estrangeres i sostenint artificiosament el marc tot amb l'objecte d'esgotar la paciència de França, desnaturalitzar la veritat de les seves intencions i provocar incidents per afeblir els esforços de França. Tots aquests esforços—digué— han estat completament inútils.

Posà després de manifest que les proposicions del Govern del Reich tendeixen a reiterar la seva desaprovació del Tractat de Versalles i eludir-ne el compliment, faltant als compromisos que en resulten.

Amb les seves proposicions, el que intenta el Govern del Reich no és altra cosa que fer inútil i improductiva la victòria dels aliats i conservar una ocasió de pròxima revenja, tant en l'ordre econòmic com en el militar.—Havas.

EL PRESIDENT EBERT DIU QUE ELS FERROVIARIS REDOBLARAN LLUR EXER-

Berlín, 11.—El president de la República senyr Ebert ha adreçat al ministre de Comunicacions una carta en la qual declara: "Les condemnes de ferroviaris a Magúncia són un acte de teror. El militarisme estranger no disminuirà amb actes de violència la resistència dels ferroviaris alemanys. Aquests no faràn altra cosa que redoblar llur energia patriòtica. —Radio.

SIR ERIC GEDDES I LA POSICIO D'ANGLATERRA

Londres, 11.— L'ex-ministre Sir Eric Geddes, en un discurs que ha pronunciat en la reunió de les Societats britàniques de protecció al comerç, ha declarat que creu que la Gran Bretanya no pot continuar estant separada dels consells d'Europa i del món, en la política a seguir vers Alemanya.—Havas.

A LA CAMBRA DELS COMUNS ES REBUTJADA UNA MOCIO DE CENSURA CONTRA LA COMISSIO ANGLESA EN EL SARRE

Londres, 11. — A la Cambra dels Comuns, Mr. John Simon presenta una moció de censura contra la comissió anglesa en el Sarre.

Mr. Mac Neill recorda que la propaganda alemanya fa molt difícil l'administració del Sarre.

Afegeix que no creu oportú convocar per a aquest assumpte el Consell de la Societat de Nacions.

Insisteix en la necessitat de mantenir l'aliança franco-britànica, malgrat de les divergències actuals.

La moció de Mr. Simon és rebutjada per 248 vots contra 143.—Havas.

LA FUTURA CONTESTA D'ALEMANYA A LA FUTURA NOTA ANGLESA

Berlín, 11.—El retard en la transmissió de la nota britànica impedirà el canceller de contestar-la aquesta setmana.

L'actitud del Govern dependrà essencialment del contingut d'aquesta nota.

S'observa en tots els cercles la major reserva respecte de la forma que haurà de donar-se a la resposta alemanya.

S'admet, però, que constituirà una continuació de la nota del 2 de maig, la qual completarà, obeint així la suggestió de lord Curzon i les proposicions fetes a la primera nota.—Radio.

SEGUEIXEN ELS SABOTATGES

Duisburg, 11.—S'ha realitzat un nou acte de sabotatge.

Fou collocada una mina en el pas a nivell del ferrocarril de Lunnen a Waltropp.

Els danys materials són molt importants.

Les autoritats d'ocupació han pres sancions, fent pagar una forta penyora a les dues ciutats i reduint a presó als dos magistrats anteriorment designats per al cas que es realitzessin actes de sabotatge.—Radio.

Dusseldorf, 11.—El cap de l'estació de Neerkilde ha estat detingut i reconegut com a culpable d'actes de sabotatge.

Els obrers de la mina "Erin" han reprès el treball.—Havas.

VAGA A LA FABRICA MANNESMANN

ELS MINAIRES DE FRIU REPRENEN EL TREBALL

REDUCCIO DE LA JORNADA DE TREBALL

Duisburg, 11.—A la fàbrica Mannesmann, prop de Duisburg, s'han declarat en vaga dos mil cinc cents obrers perquè la Direcció no havia pagat des del primer de març una prima a la qual tenien dret els obrers i que s'eleva a uns cinquanta o seixanta mil marcs. Després de tres hores de vaga la Direcció els comunicà que s'avenia a pagar les sumes en qüestió, però que descomptaria del sou setmanal la suma representada per les tres hores de treball no efectuades durant la vaga. Aquesta continua per tal com els obrers no ho acceptaren.

Els minaires de Friu, el Sud de Castroc, que es trobaven en vaga, han reprès el treball. La Direcció de les fàbriques d'acer de Westfàlia ha decidit en un dels seus establiments una reducció de la jornada de treball, a comptar del quinze de maig. Des de l'esmentada data els obrers no més treballaran quatre hores diàries.—Radio.

LA PROTESTA KRUPP A ESSEN

Essen, 11.—Els empleats i obrers municipals han acordat declarar-se en vaga des de les set del matí fins a les quatre de la tarda d'avui, com a protesta per les condemnes acordades pel Consell de guerra celebrat a Werden.—Havas.

EL NOU CAP DE LES FABRIQUES KRUPP

Essen, 11.—El nou cap de les fàbriques Krupp és el baró Von Wilmowski, marit de Mme. Clara Krupp, la germana petita de Mme. Berta Krupp Von Bohlen.—Radio.

EL MUNICIPI DE DUISBURG AVANÇA DINERS ALS SEUS EMPLEATS PERQUE PUGUIN COMPRAR CARBO

Duisburg, 11.—El Municipi avançarà 200,000 marcs (100 francs) a cadascún dels seus empleats per tal que puguin comprar carbó. Aquesta suma serà descomptada per petites fraccions sobre els salaris dels empleats.—Radio.

LA POR DE COMPROMETRE'S

Berlín, 11.—El Govern del Reich s'ha pronunciat contra la prohibició oficial de tot comerç amb els francesos i belgues, suposant que les transaccions estan ja suspeses pràcticament. —Havas.

LES AUTORITATS D'OCUPACIO S'APODEREN DE 1,500 MILIONS DE MARCS

Dusseldorf 11.—Els agents de les autoritats d'ocupació s'han apoderat d'uns automòbils que portaven mil cinc cents milions de marcs destinats al pagament del personal de les mines de la casa Maties Stinnes i del Zollverein. Aquesta entitat devia tres-cents mil francs en concepte de drets de duanes.—Havas.

UN NOU SERVEI AERI DIARI DE BERLIN-GINEBRA, BERLIN-VIENA

Munich, 11. — El dia 14 del corrent s'establirà un nou servei aeri Berlín-Ginebra, Berlín-Viena. El servei serà diari excepte els diumenges. L'estat concedeix una subvenció del cinquanta per cent de les despeses.—Radio.

A LES FABRIQUES MANNESMANN S'HA REPRES EL TREBALL

Dusseldorf, 11.—Els obrers de les fàbriques de Manesmann que s'havien declarat en vaga han reprès avui el treball.

Els obrers de les fàbriques metallúrgiques s'han negat a entrar a treballar, malgrat l'ordre rebuda del sindicat.—Radio.

ANGLATERRA I RUSSIA

Han començat els preparatius de les delegacions en previsió de la ruptura

Els laboristes anglesos s'agiten per impedir-ho, preparen un míting i recomanen prudència a ambdós governs

Els diaris anglesos s'han mostrat sobris en llurs comentaris respecte al conflicte anglo-soviètic. El "Times" i la "Morning Post" traspuen, però, satisfacció. Amb tot, sembla, segons l'"Humanité", que els medis parlamentaris estan consternats i condemnen l'acció del Govern tot demanant una conferència. "Es la querella del llop i de l'anyell", ha dit Ramsay Mac Donald. I Trevelyan ha escrit que el Govern anglès ja fa temps que espera entrar en guerra amb els Soviets. Totes les oposicions interpellen el Govern, assenyalant-se un debat per al dimarts vinent. L'"Independent Labour Party" ha llançat una crida a totes les seves seccions per mobilitzar les forces del partit reclamant també una conferència anglo-russa. Per a diumenge els adversaris del Govern organitzen una magna protesta.

* * *

Londres, 11. — La delegació comercial russa a Londres fa els seus preparatius de marxa, judicant que els Soviets es negaran a donar satisfacció a l'ultimàtum de lord Curzon dintre dels deu dies que ha fixat, és a dir, el 18 de l'actual. Mr. Hodgson, representant d'Anglaterra a Moscou, i Mr. Prestono, cònsol britànic a Petrograd, han rebut del Foreing Office instruccions perquè demanin llurs passaports eventualment per a dintre dels deu dies.

Els comerciants britànics interessants en el funcionament de l'acord comercial anglo-rus de 1920 expressen en general llur aprovació a la decisió presa pel Govern de Londres, el qual no podia tolerar indefinidament l'actitud dels Soviets, hostil als interessos britànics.

La Cambra dels Comuns discutirà el dia 15 la nota adreçada a Moscou i el partit obrer confia desviar la política dels conservadors sobre aquest punt.

Els representants dels Soviets a Londres declaren que si es veuen obligats a marxar, els negocis de llur Companyia comercial d'Arkov, que ha estat degudament registrada de conformitat amb les lleis angleses, seran dirigits per la Deutsche Rus d'Hamburf.—Radio.

Londres, 11.—El partit obrer s'agita per impedir la ruptura de les relacions entre la Gran Bretanya i Rússia, que l'ultimàtum britànic tramès als Soviets fa possible. El grup parlamentari obrer, el Labour Party i les Trade-unions han organitzat per avui una reunió per decidir les mesures a prendre. Per la seva part els independents i l'alta esquerra del partit obrer organitzen un míting monstre per al diumenge a Trafalgar Square, en el qual els més distingits oradors del partit protestaran amb energia contra l'actitud del Govern.—Radio.

* * *

Londres, 11.—El partit laborista ha decidit recomanar als Soviets que s'abstinguin de qualsevol acte susceptible de precipitar les hostilitat amb Anglaterra.—Havas.

ELS COMUNISTES DEMANEN QUE S'ACTIVI EL PROCES CONTRA EL PATRIARCA TIKHON

EL CAP DE L'ESGLESIA LLIURE DEMANA QUE EL PATRIARCA SIGUI DEPORTAT

Helsingfors, 11.—Els comunistes han demanat al Govern dels Soviets que activi la vista del procés contra el patriarca Tikhon.

El cap de l'església lliure, Antonin, ha demanat als Soviets que el patriarca Tikhon no sigui condemnat a mort, sinó deportat a l'estranger, amb la qual cosa, segons la seva opinió, s'evitarà l'escissió en el sí de l'església russa i no es donarà lloc a manifestacions de descontentament.—Radio.

EL DEPLORABLE ESTAT DE L'ENSENYANÇA A RUSSIA

Riga, 11. — El comissari d'Instrucció pública ha informat als soviets sobre el deplorable estat en què es troba la instrucció a Rússia a causa de les continuades economies realitzades en el seu departament, les quals han originat la disminució d'escoles en un 70 per 100. Amb les noves economies que adés es projecten, la disminució augmentaria encara en dues mil escoles.—Radio.

A CONSEQUENCIA DEL TEMPORAL UN AVIADOR ABANDONA EL RAID "COPA MICHELIN"

París, 11.—En arribar a Metz i a conseqüència del temporal regnant a aquella comarca, l'aviador francès comandant senyor Vuillemin s'ha vist obligat a abandonar el raid que venia realitzant per obtenir la copa Michelin.—Havas.

DE L'AGRESIO A M. CAILLAUX

Tolosa, 11.—El jutjat segueix practicant diligències a causa de l'atemptat contra el senyor Caillaux.

Ha estat processat i empresonat sense fiança l'advocat Evelo.

L'estat de Caillaux és satisfactori.—Radio.

EN HONOR DE JOANA D'ARC

París, 11. — "La Setmana Religiosa" publica una carta que el cardenal Dubois, arquebisbe de París, adreça als seus diocessans amb ocasió de la festa de Joana d'Arc.

En l'esmentada carta el cardenal Dubois els anuncia que patrocinant un projecte format pel seu antecessor el cardenal Amette i al qual aquest havia donat el 13 de setembre de 1914, el dia següent de la primera victòria del Marne, el caràcter d'un vot solemne, es proposa de construir a París una església dedicada a Santa Joana d'Arc.—Radio.

UNA INTERPEL·LACIO A LA CAMPRA PER L'AGRESIO AL SENYOR CAILLAUX

París, 11.—La Cambra del Diputats ha acordat que s'ajorni la interpellació anunciada al Govern pel senyor Herriot sobre l'agressió de què fou objecte ahir a Tolosa el senyor Caillaux —Havas.

ELS EE. UU. I EL TRIBUNAL PERMANENT DE JUSTICIA INTERNACIONAL

Nova York, 11.—La Cambra de Comerç d'aquesta ciutat ha aprovat una resolució domanant que els Estats Units siguin representants en el tribunals permanent de justícia internacional.—Radio.

TRENS RAPIDS DIRECTES ENTRE PARIS I BRUSSEL·LES

EL VIATGE S'EFECTUARA EN 3 HORES 45 MINUTS

París, 11. — Amb motiu d'un acord a què s'ha arribat entre la Companyia de ferrocarrils del Nord i l'Administració de ferrocarrils de l'Estat belga, s'ha decidit que a comptar del vinent mes de juny començaran a prestar servei trens ràpids directes entre París i Brussel·les.

El recorregut de 311 quilòmetres s'efectuarà en tres hores 45 minuts.—Radio.

L'ACCIDENT FERROVIARI DE PLONAY -:- 2 MORTS

Lorient, 11.—S'ignoren encara les causes de l'accident ferroviari ocorregut ahir a quatre quilòmetres de l'estació de Plonay. Al lloc anomenat Pont Neuf, el tren departamental de Lorient a Gourin descarrilà, precipitant-se per un terraplè. Els viatgers sofriren solament contusions, però moriren a l'acte el maquinista i el fogoner. El Jutjat continua les diligències, —Radio.

EL CADAVER ESQUARTERAT D'UN HOME

El Havre, 11, — Ha pogut identificar-se el cadàver esquarterat que fou trobat en un dels canals d'aquesta ciutat. Es tracta d'un obrer polonès anomenat Vladimir Srzutuski, empleat en una fàbrica de productes tintorers i que desaparegué fa tres setmanes. La seva muller, arribada de Dunkerque, ha reconegut les robes del cadàver com a les del seu marit, desenrotllant-se una tràgica escena.

Malgrat totes les recerques no ha pogut ésser trobat el cap, ni la cama esquerra, ni els braços. La identificació del cadàver permetrà ara fer fructuoses les recerques per descobrir els autors de l'horrible crim.—Radio.

UN INCIDENT ENTRE POLONIA I DANTZIG

Varsòvia, 11.—A conseqüència d'haver ocupat la policia la Cambra de Comerç polonesa a Dantzig, han quedat ajornades les negociacions econòmiques entre Polònia i Dantzig.—Havas.

Crònica de Cultura

AUTO-EDUCACIO

A la sessió privada que l'Acadèmia Calasància celebrarà avui, dissabte, a les set del vespre, el reverend P. Pompili Pagès, S. P., donarà una conferència sobre el tema: "Auto-educació". Aquesta sessió serà la darrera del present curs.

CONFERENCIES D'EN MARTI I MIRALLES

Al Collegi de Notaris començarà avui, a les set de la tarda, prosseguint els dissabtes successius a la mateixa hora, una sèrie de lectures, En Joan Martí Miralles, sobre "Principis del Dret successori aplicats a diverses fòrmules d'usdefruit vidual i d'herència vitalícia".

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Ha visitat al rector el nou comandant de la marina espanyola, senyor Ibarra.

— El director del Centre d'Estudis Alemanys ha remès al rector uns cartells exposant els treballs a què es dedica l'esmentat Centre, els quals han estat repartits a cada degà per ésser fixats al quadro davisos.

— Ha pres possessió de l'Escola de noies número quatre d'aquesta ciutat, la mestressa Na Teresa Vila.

— El prefecte d'Estudis del Collegi de les Escoles Pies de Sarrià ha invitat el rector perquè axisteixi a les festes d'educació física, que tindran lloc diumenge 20 de maig.

ROCASOLANO A L'INSTITUT DE QUIMICA APLICADA

El doctor Rocasolano exposà en la primera lliçó el concepte general de l'estat colloloide, analitzant les característiques fonamentals que el distingeixen i arribant a la composició química de la micella.

L'estudi de l'estat colloidal de la matèria és interesantíssim en tots els rams de l'activitat científica: la vida es desenrotlla en un estat colloidal i quan en les seves accions cessa aquell estat sobrevé fatalment la mort. La mateixa immunitat, les accions entre toxines i antitoxines, els fenòmens d'anafilàxia són tots de naturalesa essencialment colloidal. La formació de venes metallíferes per entre els estrats geològics i tants altres fets, sembla que tenen molt que veure amb aquests estudis.

La investigació dels fenòmens que caracteritzen l'estat colloidal té de bon antuvi una grossa dificultat: La Química ha estudiat fins ara la matèria estabilitzada; les nomenades espècies químiques es distingeixen precisament per l'estabilitat, la qual permet una experimentació relativament còmoda. Contra aquests fets hi ha avui els fenòmens de Radioactivitat que ens mostren una activitat espontània d'una durada definida i ens representa un procés d'evolució, i l'estat colloidal que és més encara un sistema inestable on ocorren constants variacions d'una tal importància que canvien totalment les seves propietats més característiques.

Estat colloidal vol dir tan com pseudo-dissolució, és a dir: dispersió d'una matèria en altra de tal manera que les partícules són majors que aquelles que formen les dissolucions pròpiament dites però menors que aquelles pròpies d'una suspensió. Aquest distintiu bassat en la sola dispersió de partícules d'un tamany comprès entre 0'001 i 0'1 de micra no és pas el més important, puix que altres propietats de major relleu han de veure-s'hi. El tamany anotat, però, mostra ja una segona dificultat: la visibilitat en el microscopi arriba solament a partícules compreses *entre* 0'7 i 0'4 de micra i per això aquelles solament han estat visibles després d'haver-se construït accessoris de visió ultramicroscòpica basats en el fenòmen de Tindall d'illuminació sobre fons fosc i que ens les fan veure per reflexió de la llum rebuda talment com veiem els estels enmig de la nit.

Amb aquests aparellatge s'ha arribat a observar la propietat més notable de l'estat colloidal: el moviment brownià, moviment constant de les partícules, les quals es desplacen arreu del camp del microscopi xocant unes contra d'altres i seguint unes trajectòries definides per la resultant dels factors que obren sobre elles.

El moviment brownià caracteritza l'estat colloidal d'una matèria; mentres ell dura existeix també aquell estat i quan al final del seu procés evolutiu sobrevé la coagulació i amb ella la mort, el moviment brownià desapareix de seguida.

En aquesta situació el doctor Rocasolano exposà els treballs efectuats per diferents investigadors i especialment els de Sistemàtica d'Ostwald, així com també la constitució de la partícula fent notar ampliament els conceptes de "protona, poliona, bacilona", etc. Fins ara, però, l'estudi dels colloides ha estat un estudi descriptiu i cal ja emprendre decididament la investigació de la constitució d'aquest fenòmen.

En aquest sentit, es posa de seguida al davant el problema de la partícula dispersa, millor dit, de la "micella". De les investigacions realitzades pel doctor Rocasolano es dedueix que la micella està formada per quelcom mes que la partícula i li atribueix la constitució d'un sistema que en el cas, per exemple, de platí dispers per qualsevol mitjà en aigua destillada, serà el de platí-oxigen. L'existència d'aquest sistema està totalment provada: l'oxigen en pot ésser desplaçat per electrolisi i, a més a més, en els intents de síntesi de la micella a partir dels seus elements expressats, s'ha reexit plenament.

El doctor Rocasolano fineix aquesta lliçó explicant l'estabilització d'aquest sistema, és a dir, el retardament de la seva evolució devers la coagolació, mitjançant diferents substàncies químiques o la convenient disposició dels factors que hi entervenen, variables en cada cas concret.

X CONCURS NACIONAL D'HISTORIA DE CATALUNYA I I DE GEOGRAFIA DE CATALUNYA

Van endavant els treballs d'organització del X Concurs Nacional d'Història de Catalunya i I de Greografia de Catalunya que se celebrarà els dies 20 i 21 del mes que som.

Els exercicis segurament se celebraran al Palau de la Generalitat i el repartiment de premis al Saló de Cent de la Casa de la Caritat.

CURSOS MONOGRAFICS D'ALTS ESTUDIS I D'INTERCANVI

Invitat per la Mancomunitat de Catalunya als seus cursos monogràfics, donarà una sèrie de deu conferències a l'Institut d'Estudis Catalans l'eminent matemàtic B. de Kerékjartó, conegut per les seves profundes recerques sobre la topologia de superfícies i altres questions fonamentals de l'"Analysis Situs". En el programa que desenrotllarà l'eminent professor s'hi troben encloses les questions que són avui tema de més apassionant estudi entre els matemàtics.

El curs tractarà especialment de les noves recerques sobre la geometria i la teoria de les funcions, seguint el programa següent:

Lliçó I.—Sobre els fonaments topològics de l'Anàlisi i de la Geometria.

Lliçó II.—Sobre la teoria dels conjunts.

Lliçó III.—Problemes de la Topologia.

Lliçó IV.—Sobre la Topologia de les superfícies.

Lliçó V.—Aplicacions a la Mecànica.

Lliçó VI.—Sobre la teoria de les funcions reals.

Lliçó VII.—Sobre les funcions analítiques d'una variable complexa.

Lliçó VIII.—Sobre la uniformització de les funcions analítiques.

Lliçó IX.—Sobre la representació conforme.

Lliçó X.—Sobre les funcions abelianes.

Les lliçons es donaran a l'Institut d'Estudis Catalans els dimecres i dissabtes, a le set del vespre. La primera lliçó serà el pròxim dissabte, dia 19.

Les inscripcions — d'import cinc pessetes — poden fer-se tots els dematins a la Universitat Industrial, i de cinc a set de la tarda a l'Institut. Les inscripcions per als senyors professors i alumnes de les institucions de la Mancomunitat són gratuïtes.

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA
Dia 11 de Maig de 1923

1. SITUACIO ATMOSFERICA GENERAL A LES 7 DEL MATI.—*(Observacions d'Europa, Nord d'Africa i Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fils)*:

Una nova i forta depressió té actualment el seu centre a les rostes angleses de la mar del Nord, amb forts temporals i pluges a la Gran Bretanya i nord de França. La seva tendència és a internar-se al continent d'Europa pel Canel de la Mànega i França.

Les altes pressions es troben a l'Atlàntic septentrional.

2. ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA A LES 8 DEL MATI.—*(Observacions de la Xarxa meteorològica catalana, comunicades per telèfon)*:

Domina el règim de cel núvol a la regió costera i serè a l'interior.

En les darres 24 hores ha plogut a la costa de Llevant. La temperatura màxima ha estat de 22° a Roquetes i la mínima de 2° sota zero a Puigcerdà.

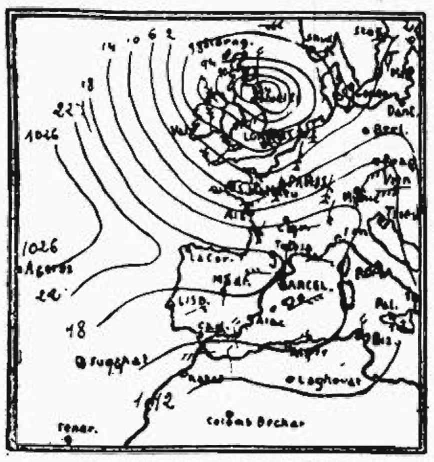

3. VENTS SUPERIORS A BARCELONA.—*(Sondatges de l'atmosfera lliure, a les 7 del matí)*:

Altitud, metres:	250	500
Direcció:	S.	SSE
Velocitat metres per segon:	1	2

Plafó de núvols a 730 metres.

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació: 7, 13 i 18 hores

Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 762'0, 761'4, 760'3. — Termòmetre sec: 14'0, 14'0, 14'8. — Termòmetre humit: 12'0, 12'0, 12'7. — Humitat (centèsimes de saturació): 67, 78, 71. Direcció del vent: WNW., S., SSW. — Velocitat del vent en metres per segon: 1, 5, 7. — Estat del cel: quasi tapat, tapat, quasi tapat. — Classe de núvols: cúmulus-nimbus; cúmulus-nimbus; cúmulus-nimbus.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima: 18'2. — Mínima: 11'5. — Mínima arran de terra: 10'2. — Oscil.lació termomètrica: 6'7. — Temperatura mitja: 14'8. — Precipitació aquosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data: 4'3 milímetres. — Recorregut del vent en igual temps: 215 quilòmetres.

La Societat d'Atracció de Forasters i l'Impost de Desembarcament

Es troben a punt d'assolir un èxit falaguer i definitiu, les gestions que ha vingut i ve realitzant la Societat Atracció de Forasters d'aquesta ciutat, des de setembre proppassat, amb l'objecte d'obtenir la supressió o rebaixa almenys, dels crescuts drets de transport que per Reial ordre d'Hisenda del 2 del mateix mes, aplicant l'autorització concedida al ministre del ram per llei de 26 de juliol anterior, s'exigeixen als viatgers que, procedents de països transoceànics, desembarquin en ports espanyols o bé que des d'aquests es dirigeixin a Amèrica.

Els drets esmentats són: de 300 pessetes en classe de luxe; 125 pessetes en primera; 60 en segona, i 20 en tercera, més el 50 per 100 de cada una de les dites imposicions, a favor de la Junta del Port.

Les conseqüències de tan poc meditada disposició es reflectiren immediatament i segueixen reflectint-se en el poc nombre de passatgers, tant americans com espanyols que desembarcaven i desembarquen a Barcelona, puix tant el passatge que ha de continuar fins a Paris com el que ha de terminar a Barcelona, prefereix desembarcar a Gènova perquè això reporta un considerable avantatge econòmic, donada la franquícia que es frueix pel dit concepte en aquell port d'ençà que es va constituir a Itàlia un organisme oficial per al desenrotllament del turisme.

No cal pas indicar els greus perjudicis que com a obligada conseqüència d'aquest estat de coses han sofert i segueixen sofrint els prestigis de la nostra ciutat i els interessos del comerç en general, particularment els d'hostaleria i altres indústries marcadament turístiques, perjudicis que amenaçaven fer irremeiables d'ençà que s'ha anunciat la supressió de l'escala a Barcelona del gran transatlàntic "Giulio Cesare", i la suspensió de la visita que havia resolt fer en el successiu al nostre port el "Conte Verde".

Les esmentades actuacions, que han estat cooperades per totes les entitats econòmiques barcelonines, semblen pròximes, segons s'ha manifestat, de tenir un feliç termini, tota vegada que, segons informacions autoritzades que ha rebut l'Atracció de Forasters, l'actual ministre d'Hisenda, senyor Villanueva, es troba disposat a promulgar aviat un Reial decret rebaixant la tarifa de l'impost a una quantitat que resulti pràcticament accessible. Les mateixes noves ha rebut En Jacint Montllor, president de la Federació Hostalera Espanyola.

En virtut de tot el que havem dit, la Societat Atracció de Forasters ha tramès al senyor Villanueva, el telefonema següent:

"Madrid. Ministre Hisenda.—Societat Atracció de Forasters Barcelona felicita V. S., agraint-li son propòsit promulgació decret rebaixa drets desembarc viatgers objecte incessants gestions d'aquesta entitat. Al mateix temps instem urgència oportuna disposició ministerial, atenent que gran transatlàntic "Giulio Cesare" anuncia suspensió escala Barcelona des de propera sortida Buenos Aires de seguir vigent onerós impost.—President, Rubió."

Es de desitjar que sigui aviat un fet definitiu la reducció dels drets de transport expressats, i que l'èxit més complet coroni la tasca de la nostra benemèrita Societat Atracció de Forasters i altres entitats que amb tant d'entusiasme i lloable persistència han collaborat en aquesta important questió.

PALAU DE LA GENERALITAT

COMISSIO PROVINCIAL

La Comissió provincial ha despatxat els següents assumptes:

Assenyalaments del preu de subministres per al mes d'abril últim.

Distribució de cabals del corrent mes de maig.

El lector diu...

EL CAS DEL MONUMENT A COLOMB

Senyor Director:

No volem discutir el valor artístic del monument a Colomb. Existeix; és obra d'una generació.

El pobre monument n'ha vistes i sofertes de tota llei, però l'actual sobreix la mesura. Es senzillament una vergonya que posa cada dia i cada hora en evidència la nostra estúpida imperdonable deixadesa comunal. A tots per igual toca la culpa i no hi cabeu atenuants.

Té una explicació (sempre una explicació absurda) que els nombrosos miserables carrers de l'interior de la urbs estiguin bruts, ja que els veïns no tenen amor a la via pública i hi aboquen tota mena de immundícies; no té perdó que en un lloc d'entrada dels estrangers que ens duen visions de ciutats ben governades, on la policia urbana no és una farsa i no existeix com aquí la sobirana anàrquica voluntat de cadascú, per tal de fer el que millor li plagui, no es posi una mica de cura a presentar a la ciutat com es mereix i con té dret, ja que no regateja diners per això.

El monument a Colomb està de reformes; fa mesos, o millor anys, que la secció d'Edificis i Ornat Públic del nostre Ajuntament presentà un projecte que semblava que fou adoptat, amb modificacions o sense. Tot d'una varen desaparèixer els medallons de reis i personatges que adornaven els contraforts de la construcció; foren arrencades les restes dels relleus de bronze que hi havia a la socolada; hi hagué altres modificacions preparatories... D'això fa mesos, molts mesos i tot segueix igual...

Es a dir, no segueix tot igual. Abans el monument, tot el clos del monument era una cosa que feia pena; avui és una vergonya, quelcom que no pot concebre's que sia possible: el monument s'és tornat alberg a l'aire lliure de captaires, vagabons i taumaturgs, a plena llum; ací, en la repisa del marc que contingué els relleus històric-anecdòtics de la gesta colombiana, cara al cel, jau i dorm tranquillament un home brut i espellifat, ensenyant pels esquinços la seva carn colrada; molt, molt pintoresc; en altra repisa uns vailets, en una posició semblant; al peu de la socolada, també cara al migdia, un grup jugant a cartes; al costat Norest, el mateix en les escales de la plataforma, escampats arreu ciutadans maturistes que mengen cacauets, taronges i tot allò que se'ls ocorre; de les deixes de l'àpat lliure se'n fa bona escampadissa. A l'altre costat, damunt un dels arrogants lleons, un grandassot, cavalcant. I com a coronament de tot, entre les atzavares de les faixes que haurien d'ésser de jardíneria i que van de lleó a lleó, un ciutadà més desaprensiu que tots els altres, en un recó, fa servir el monument de mingitori.

Són moltes les vergonyes que sobre estètica i simple decència ciutadana han desfilat per les columnes de LA PUBLICITAT, però cosa tan ignominiosa, cosa que faci enrogir el rostre del bon barceloní, com el del monument a Colomb, no. L'estranger que passi per allí i vegi aquell espectacle, formarà un lamentable concepte de la nostra ciutat.

No podria crearse una Comissió de Monuments, al nostre Ajuntament, que vetllés per aqueixes coses? I mentrestant, no podria tancarse el clos del befat monument, esperant que acabin les obres de reforma o bé s'ensorri l'obra?

Seria una bona acció senyors consellers, senyor batlle.

Edmon d'Abella

LES BELLESES DE CATALUNYA

Sr. Director:

Ara que s'acosta l'istiu caldria recordar als catalans que recórren a llocs d'estiueig estrangers, que a casa nostra tenim de tot: aigües, boscos, platges magnífiques, etc. Caldria només que algú (Atracció de Forasters, C. E. de Catalunya, Premsa, etc.) oferís una llista dels hotels i hostals aptes amb notes de preus, cost de viatge, etcètera. Molts de catalans que abandonen la Pàtria quan la calor, hi romandrien si coneguessin els tresors que estotja.

Joan Sabater

PERILLS PER LA CIUTAT

Sr. Director:

Espanta l'esdevingut a la cambra frigorífica del mercat de Sant Josep, així com l'apatia de l'autoritat i dels ciutadans. Per què no posar-hi remei?

Es cert també que al carrer de Ferran hi ha grans quantitats de municions i d'explosius dipositats als soterranis de les cases armeres?

Horroritza pensar en les conseqüències d'un incendi per aquells volts. No podria, qui sigui competent, curar d'evitar aquestes situacions?

U. V. del B.

CANVIEU DE DISC, SI US PLAU!

Sr. Director:

Cal que els regionalistes reconeguin llur poca imaginació. Com aquell que només té un disc per al seu gramofon, cada dia etziven per a demostrar llur sinceritat electoral la mateixa misteriosa tonada, això és: *Que Acció Catalana segueix el camí de l'antiga Esquerra!*

Deixant de banda que la una cosa no té res que veure amb l'altra. Podrien els senyors regionalistes cercar un augment menys infantil i més sòlid per a disculpar llurs tupinades?

Sàpiguen els regionalistes que llur imaginació indigent, d'ancià que rapapieja, és un repulsiu per a la nova joventut catalana, encesa d'ideal, franca i cor-oberta. Sàpiguen que sense preocupar-se de dretes ni d'esquerres els patriotes d'avui defugen, per higiene, el contagi de la vellesa moribunda.

Ramon Bofill

ESPANYOLISMES BANDEJABLES

Sr. Director:

Oi que la forma *a les nou i mitja* i *a les onze i mitja* que empren molts de catalans en redactar programes sardanistes i altres, són espanyoles? Oi que cal dir sempre *a dos quarts de...* o bé *a tres quarts de...*, i fins i tot una forma poc precisa, però molt nostra, com és *a quarts de...*?

Oi que havem convingut també, sota el consell del mestre Fabra, que *volguer* i *sapiguer* eren incorrectes? Perquè és curiós que tot i els savis ensenyaments d'aquest filòleg illustre, escriptor i corrector segueixen fent-ho malament.

Pere Solà

Crónica Musical

PALAU DE LA MUSICA CATALANA.—CHOR INFANTIL, D'IGUALADA. DIRECTOR: MANUEL BORGUNYO

Mai s'havia subjectat els infants a tantes i tan variades provatures, assaigs i experiments pedagògics com en els temps presents, mai com a l'època nostra les criatures s'havien vist tan sollicitades als pocs anys de llur arribada al món pels procediments de repensats mètodes, normes i sistemes. Hom arriba a imaginar amb melangia, quasi bé amb enveja, la superació que assoliran sobre nosaltres, pobres homes incorrectes d'avui en dia, les generacions a venir si la cosa continua amb la intensitat que es remarca actualment.

Entre els molts preocupats per l'educació infantil a Catalunya comença ara a obrir-se pas el nom de Manuel Borgunyó director del Conservatori de l'Ateneu Igualadí. Manuel Borgunyó és un fervorós entusiasta de la seva experiència; ell mateix ens parla de la gran importància que aquesta revesteix, tot temerós que no fos compresa amb la sola demostració que havia de fer se a Barcelona en el breu i fugitiu pas del seu eixerit estol de tendres cantaires. El zelós músic ha treballat activament a les escoles d'Igualada. Persones sobresortints en el camp de l'art i de la intel.lectualitat que el van visitar en aquella població l'encoratjaren en consideració als falaguers resultats obtinguts. Per fi En Borgunyó es decidí a fer conèixer a Barcelona els fruits del seu mètode educatiu basat en el cant, el qual constitueix—diu el mestre—la gimnàstica respiratòria per excel.lència, d'una valor profilàctica i espiritual de gran transcendència en la formació i desenrotllament de l'individu.

La bondat del mètode de Manuel Borgunyó ha estat completament reconeguda en el concert donat al Palau el passat dimecres i ço que més l'avalora és, sens dubte, aquella senzillesa del procediment, així com el tacte finíssim que palesa el músic-pedagog per fer expressar als petits cantaires el sentiment de les melodies.

Aquests nens del Chor infantil d'Igualada canten amb una afinació i amb una gràcia expressiva que enamora; es reconeix en ells des que els hem sentit la primera cançó una singular comprensió de la valor estètica i emotiva de les tonades que es desprenen de llurs llavis. Immòbils als seients, ben atents a la tasca, posen en el cant tota la ingènua espiritualitat de llurs ànimes pures.

La mateixa perfecció llurbem en les cançons a l'unison que en les a dues, a tres i a quatre veus. L'actiu ex-director de l'Orfeó de Graus pot estar satisfet del treball desenrotllat en els simpàtics nens igualadins.

El programa del concert oferia una respectable sèrie de cançons, les quals fóra prolixe esmentar aquí, dels compositors Apeles Mestres, Narcisa Freixas, Llongueras, Albó, Borgunyó, Musei, Mairal, Cumellas Ribó, Werkerlin, Sancho Marraco, Lamote de Grignon i Morera. Bon nombre d'elles van ésser bisades, entre grans aplaudiments, sense que els petits cantaires fessin cap demostració de fadiga.

Felicitem el mestre Borgunyó i li desitgem constància en la seva obra empresa.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha patrocinat aquesta demostració de cultura musical feta a la nostra ciutat pel Chor infantil de les escoles de l'Ateneu Igualadí.

ORFEO NURIA. — MARY HARRYS, CANTATRIU; CLIMENT LOZANO, PIANISTA ACOMPANYANT

Una veu extensa, agradosament timbrada, dúctil i expressiva fan d'aquesta cantatriu nordamericana una ben apreciable artista.

La senyoreta Mary Harrys cantà belles peces de Gluck, Mozart, Beethoven, Schubert, Brahms, Lohr, Pujols, Lamote de Grignon i Borràs de Palau, obtenint una afectuosa acollida del públic que acudí a sentir-la. Algunes cançons foren bisades, entre elles les dels compositors Lozano i Borràs de Palau, al final va haver d'alegir "La filadora".

El pianista Climent Lozano secundà dignament a la senyoreta Harrys.

SALA MOZART. — CONCEPCIO LLORENS I JOSEFINA BLANCH, CANTATRIUS

Les senyoretes Concepció Llorens i Josefina Blanch, acompanyades de llur professor, el distingit mestre En Joaquim Vidal Nunell, del Reial Conservatori del Liceu, van celebrar a la Sala Mozart un atractiu concert de lieder, àries i romances".

La sessió es desenrotllà ben agradosament, fent cala les dues novelles cantatrius de llurs bones qualitats artístiques així com d'una lloable escola. La senyoreta Llorens excel.lí en les diverses cançons que cantà del cicle "Vida amorosa d'una dona", de Schumann; la senyoreta Blanch estigué molt ajustada en "Fer matí", de Wagner, i "Adelaide", de Beethoven.

Totes dues foren força aplaudides, en unió de llur acompanyant, En Joaquim Vidal i Nunell.

SALA AEOLIAN

En aquesta sala feren llur presentació ahir, divendres, la senyoreta Mercè Navarro, pianista, i miss Nielson, liederista.

Mercè Navarro uneix a la seva gentilesa una simpàtica intuició artística, que li valgué un excel.lent acolliment. Executà obres de Rachmaninoff, Debussy, Schubert, Saint-Saëns, Granados, Albèniz, etc. i en totes elles palesà una lloable discreció.

Miss Nielson és una intelligent liederista, si bé no arriba a dominar la seva veu. Els aguts són un bon xic estridents, però tot s'oblida en les peces en què escassegen i que són les que més li atrauen el favor del públic. Sobreixí del programa ofert per miss Nielson l'ària de l'òpera "Mignon".

Les artistes foren obsequiades amb bells poms de flors.

E. M. F.

CONCERT A L'EXPOSICIO D'ART

El pròxim diumenge, dia 13, la Banda municipal, dirigida pel mestre Lamote, donarà un notable concert en l'Exposició d'Art, compost de notables composicions de música francesa, sota el següent repertori:

EL FESTIVAL INTERNACIONAL DE MUSICA "DA CAMERA"

Avui, dissabte, a dos quarts de deu de la vetlla, tindrà efecte al Coliseu Pompeia la primera de les quatre sessions del Festival Internacional de Música "da camera" que, organitzat per l'"Associació Intima de Concerts" donarà el cèlebre Quintet de La Haia. Al programa hi ha un quartet de Mozart, un de Beethoven i el gran quintet de Brahms.

Funció a benefici de l'Associació Catalana de la Premsa

Dimarts vinent, dia 15 del que som, l'Associació Catalana de la Premsa donarà al Teatre Català Romea la funció que ha organitzat a benefici de la seva caixa de germanor.

El programa estarà format per l'obra de gran èxit del poeta En Josep Maria de Sagarra, "El foc de les ginesteres", estrenada darrerament.

Amb ocasió d'aquesta vetllada s'estrenarà l'obra en un acte i en vers, premiada en el concurs d'obres teatrals organitzat per l'Associació Catalana de la Premsa, "Cançó d'una mil distur", original d'En Josep Maria de Sagarra.

La vetllada, per les sollicituds de localitats que hi ha promet revestir gran brillantor.

Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors

Com ja s'ha dit, perquè l'Exposició conservi aquell caràcter artístic que ha de diferenciar-la d'un mercat, s'han suprimit les contractacions dintre el seu recinte. En els stands dels expositors no s'hi podran verificar vendes de cap mena. No obstant, tenint en compte la necessitat que sentiran moltes persones de conèixer detalls sobre preus i condicions dels objectes exposats en els Palaus, el Comitè organitza una oficina d'informacions, a la qual el públic podrà adreçar-se per conèixer tots els detalls de l'esmentat caràcter que li interessin.

Entre els espectacles i diversions que amenitzaran l'Exposició, figuren els tes dansants que se celebraran els divendres en el gran hall central del Palau de l'Art Modern, als acords d'una nodrida orquestra de tzigans, i les exhibicions de figurins amb vestits d'època que tindran lloc als les sales de la Secció Retrospectiva. La grandiositat i la sumptuositat del Palau on se celebraran aquestes festes permeten augurar que seran un dels principals atractius de l'Exposició. A les dites festes tindran dret d'assistir-hi, tal com es va anunciar, els posseïdors dels abonaments que s'expedeixen en els principals establiments de Barcelona, al preu de vint pessetes.

CATALUNYA

LA BEGUDA

Festa del Roser de 1923

Ultra les solemnials festes religioses que se celebraran diumenge al matí, a les quatre de la tarda tindrà lloc, a la plaça, un concert organitzat per la societat Germanor Begudina. S'interpretaran peces d'En Morera, Millet, Mozart, Clavé, Casademont i Vollés, sota la direcció del mestre Josep Gibernau.

A continuació i al mateix lloc hi haurà ball de garlandes i a les deu de la nit un ball de societat.

Amb aquesta festa es pot dir que el poblet de La Beguda s'incorpora al corrent desvetllador del nacionalisme, ja que per primera vegada serà hissada a la plaça la nostra bandera nacional.

SABADELL

Exposició Domènec Soler
Concert

Avui, dissabte, a dos quarts de deu de la nit es farà la inauguració oficial de l'exposició de pintures d'En Domènec Soler a l'Acadèmia Catòlica, amb l'assistència de les autoritats populars, representacions d'entitats i invitats.

Demà, diumenge, d'onze a una, quedarà oberta al públic, continuant els dijous i dissabtes, de nou a onze del vespre i els dies festius d'onze a una, de sis a vuit i de nou a onze.

Avui, a l'hora de l'obertura oficial, serà ofrenat al senyor Soler un lunch al qual assistiran tots els invitats a l'acte.

— El concert que l'Associació de Música preparava per a finals de mes a base de la cantatriu Mercè Plantada i el pianista Tomàs Buxó, s'ha fixat definitivament per al dimarts, dia 22.

BORGES BLANQUES

Escàndol a l'Ajuntament : Teatrals : Mercat d'olis : El temps

Diumenge passat, després de la sessió de l'Ajuntament, hi va haver un fort escàndol promogut per la protesta feta pels regidors jaumins senyors Rubio i Cambrodí, per la manera com es realitzà l'elecció de compromissaris, ja que després de la votació, no obstant no haver tingut prou vots el senyor Cortada (F.), se li adjudicà un vot més a l'acta a fi que tingués majoria.

Aquest interès en nomenar compromissari al dit senyor, es comenta en el sentit que tot ha estat pastat amb vistes a les pròximes eleccions de diputats per a la Mancomunitat, dient-se que el senyor Cortada serà inclòs en la candidatura de Joventut Republicana de Lleyda.

— Ha mort el jove patriota redactor del setmanari "Sempre Avant!", En Joan Falcó. Nostre sincer condol a la família.

— Per la Biblioteca Popular ha estat instaurat el servei de préstec de llibres a domicili.

— Diumenge vinent es representarà el drama "El ferrer de tall", al teatre de la Joventut Nacionalista.

Al teatre del Centre Democràtic Republicà s'anuncia la representació del drama "El cor del poble", combinant-lo amb un concert pel chor "La Pinya", amb la secció de dones i infants suara creada.

— El mercat d'olis està qualcom enrolmat: la baixa experimentada en els mercats francesos sembla que és la causa de l'actual depressió.

No obstant, donades les pèssimes condicions en què es presenta la propera collita, es creu que els preus no baixaran gaire, ni tampoc, però es creu que vingui una forta reacció.

— Les darreres pluges han estat molt beneficioses i els pagesos estan radiants.

— Ha pres novament possessió de la direcció de la Biblioteca, acabats els dies de permís que gaudia, la senyora Rossell de Solé.

La intel·ligent substituta senyoreta Sadurní ha tornat: la seva estada a ciutat, si bé curta, ha estat el suficient per revelar-nos el seu inesgotable treball per a l'espandiment de la cultura.

— Entre els joves nacionalistes fou comentat amb força indignació l'agressió policíaca i l'assalt a Acció Catalana, amb l'atropell inqualificable del que fou víctima el docte professor senyor Nicolau d'Olwer.

REUS

Notícies vàries

La Lliga dels Drets de l'Home en aquesta ciutat ha acordat reforçar un delegat a l'Assemblea que se celebrarà a Madrid els propers dies 20 i 21, on concorreran totes les delegacions d'Espanya.

— Ha mort l'esposa de l'ex-regidor doctor Joan Magrinyà, havent tingut lloc avui l'acte de l'enterrament, el qual s'ha vist molt concorregut.

— La Secció Excursionista del Centre de Lectura, el proper diumenge celebrarà una excursió a la muntanya de Mola.

La Junta directiva del Centre de Lectura convoca eleccions generals per al proper dia 23.

VALENCIA

El començament de los festes
La visita dels reis d'Espanya

Des de les primeres hores del matí, la capital presentava magnífic aspecte.

Els voltants de l'estació estaven abarrotats de públic.

Les forces de seguretat i vigilància eren impotents per contenir la gentada.

A dos quarts d'onze ha arribat el tren real.

Els monarques han estat rebuts pels governadors civil i militar, alcalde, president de la Diputació, arquebisbe, capità general, regidors, parlamentaris, comissions de diverses entitats i personalitats.

Canviades les salutacions de rigor, els Reis han ocupat un octxe obert, dirigint-se a la Catedral.

Han entrat al temple sota tàlem. S'ha cantat un solemne Tedeus.

Després, a la capella de la Verge dels Desemparats, s'ha cantat una Salve.

Seguidament han marxat al palau de la Capitania general, on s'estatgen.

S'ha verificat una brillantíssima recepció a la Capitania.

A dos quarts de quatre de la tarda s'ha efectuat el traslat de la imatge de la Verge dels Desemparats des de la seva capella a la Catedral.

La imatge no havia sortit al carrer des de l'any 1885.

Han presenciat la processó més de vint-i-cinc mil persones.

La Verge anava col·locada en un veritable tron de flors.

Durant el traslat repicaven les campanes de tots els temples.

L'entrada de la imatge a la Catedral ha estat un moment grandiós.

S'ha cantat una Salve a gran orquestra.

El dia és magnífic i els carrers estan animadíssims.

IGUALADA

Retorn del chor infantil

Anit retornà el chor infantil i autoritats que han pres part en l'expedició artística cultural a Barcelona, essent rebuts per un públic nombrosíssim.

Els excursionistes tornen molt satisfets de les atencions rebudes de l'Ajuntament, colònia igualadina i del públic filarmònic de la capital.

PALMA DE MALLORCA

El premi de la rifa -:- Mort d'un agredit -:- Eleccions senatorials

El tercer premi del milió de pessetes que ha correspost a Palma ha estat despatxat en participacions de pesseta, essent afortunats nombrosos obrers i gent modesta, regnant entre ells gran alegria.

— Ha mort, víctima de l'atemptat que fou objecte, el conegut agent Gaspar Llabrés. Ha causat punyenta impressió el que al moment de morir diguès que perdonessin a l'autor, suposant-se que coneixia el seu matador : no el volgué delatar.

La gent l'assenyala en el seu gendre, separat de la seva muller i que residia a França, creient que havia vingut a Palma expressament per matar-lo. Es dit haver-lo vist per la ciutat i no ha estat trobat.

El governador civil ha telegrafiat al de Barcelona recomanant-li s'agafi al culpable, que es creu es troba allí.

— Al teatre de Manacor s'ha celebrat un acte d'afirmació liberal, en el qual han parlat els diputats electes Joan March i Lluís Alemany, proclamant candidats a senadors a Lluís Pasqual, Antoni Pou i marquès de Casa Pizarro, aquest últim designat pel president del Consell de Ministres.

Els Teatres

EL "THEATRE FRANCAIS DE BARCELONA"

L'anunci publicat per la premsa de la creació a Barcelona d'un Teatre Francès ha interessat en gran manera els aficionats a coses teatrals. Alguns han lamentat que una temptativa tant interessant no hagi pogut comptar en començar, amb un dels nostres grans teatres. No han tingut en compte però, que en tots els teatres, petits o grans, actuen companyies, no estant, per tant, lliures per als empresaris francesos.

No s'ha pogut doncs, fer altra cosa que arrendar provisoriament un local del carrer d'Arlbau número 21, el qual serà transformat en una sala amb tot el confort i el legància desitjables.

Els empresaris no han escatimat cap mena de sacrifici per donar a l'espectacle, el qual començarà el dia 23 del corrent, tot l'esplendor i dignitat que requereix Barcelona. Cal esperar que, tant els francesos residents a la ciutat nostrada com els amants de totes les altes manifestacions espirituals, aportaran llur concurs a aquesta empresa, fent que es compti per plens gaudis representacions de teatre francès es donin.

TIVOLI

Per a demà, diumenge, a la tarda, l'empresa del teatre Tivoli ha combinat un programa extraordinari.

Primer es posarà en escena la sarsuela, original d'Antoni Paso (fill) : Silva Aramburu, música del mestre Foras, "La Reina Topacio", estrenada ahir vespre, amb gran èxit.

A continuació es representarà "La Montería", l'obra de la temporada, interpretada per les senyoretes Rossy i Victòria Pinedo, i els senyors Ballester, Lloret i Vendrell.

La millor interpretació que es pot donar a la famosa obra de Ramos Martí i el mestre Guerrero. Lloret cantarà el primer acte, i Vendrell s'encarregarà del segon.

Com a final de funció se celebrarà l'últim Concert a càrrec de Lloret i Vendrell.

En la primera part, Vendrell cantarà el Sogno, de "Manon", la cançó de l'"Ay!... Ay!... Ay!..." i el Racconto de "Lohengrin", en català, acompanyat al piano per En Josep Lluís Lloret.

En la segona part, Lloret cantarà "El retrato de Isabela", acompanyant-se ell mateix al piano, i la "Canción de la Primavera", de la qual és autor, acompanyat per l'orquestra.

Al vespre es repetiran "La Reina Topacio" i "La Montería", cantada aquesta última pel tenor Vendrell.

De l'Homenatge a la Devesa de Girona

Quan les espiritualitats viuen reduides en un home o en una petita collectivitat, la seva grandor s'empetiteix per falta de contrast, però quan altres veus i collectivitats responen amb una exacta imatge i un verb expressiu d'amor envers la mateixa idea, aleshores se sent intensament l'emoció que essent-ne isolada restava esmortuida.

Ni el neguit ni el dolor amb què la tràgica representació humana ens fereix al cor, pot enrunar la santa reverència que sentim per les belleses de Catalunya.

La "Devesa" de Girona, com ésser eternal, està a la guaita de les generacions catalanes i del seu fer i del seu passar en fa judici.

Nosaltres volem retre-li homenatge que en sigui prova de la nostra estima i a la seva ombra prendre la comunió espiritual que escampi més encara la nostra fé per aquesta terra.

Les entitats que signen vos criden i preguen acudiu a la reunió que el dia 15, a les deu de la vetlla, tindrà lloc a l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

De vostre amor a Catalunya i a la Bellesa, esperem ajudareu aquesta obra de Cultura.

Societat Esperantista "Paco Kaj Amo. Secció d'Excursions de l'A. E. P.. Societat Protectora d'Animals i Plantes de Catalunya. Associació de Periodistes de Barcelona. Centre Autonomista e Dependents del Comerc i de la Indústria. Institució Catalana de Cultura Integral "Jove Atlàntida".

Crònica Social

LOCAUT EN PORTA
LA VAGA DE DESCARREGADORS DEL CARBO

La vaga dels descarregadors del moll del carbó, segueix cada dia pitjor.

Ahir els obrers esquirols contractats pels amos van presentar-se a la feina, fent la descàrrega del carbó damunt de carros menats pels amos i per individus de llurs famílies, per tal de substituir els carreters que es neguen a carretejar el carbó descarregat per obrers no sindicats.

Això motivà ahir nombrosos incidents, essent objecte d'amenaces els amos carreters i descarregadors. Davant d'això i en vista que no es comptava amb força pública hom va decidir suspendre els treballs.

A la tarda es reuniren els amos adherits al Sindicat Patronal de l'Art Rodat acordant prestar-se el mutu auxili per a la descàrrega del carbó del moll i plantejar el locaut avui si no s'ha pogut realitzar la descàrrega.

ELS CAMBRERS DEL LLIURE

L'Associació de Cambrers del Sindicat Lliure ha elegit per a president, En Ramon Tarragó; vice-president primer, Salvador Ferrer; comptador, Daniel Puig, i vocal, Rafel Damians.

La nova Junta ha posat en coneixement de tots els seus associats, que qualsevol company que sigui coaccionat per part dalgun altre ha de fer-ho saber tot seguit a la Directiva de l'entitat.

MORT D'UN FERIT

Ahir va morir Antoni Martín, empleat de la casa Truco, que resultà ferit a conseqüència dels fets ocorreguts diumenge passat a les Rambles de Canaletes i dels Estudis.

La víctima vivia al carrer del Coll, número 10, tercer, segona, tenia 25 anys, electricista. Passava per la Rambla quan va ferir-lo un dels molts trets que s'engegaren.

FERIT QUE S'AGREUJA

L'agent de vigilància En Joan Escartín, ferit dilluns al matí, s'ha agreujat, havent-se declarat la pulmonia traumàtica, ço que fa témer un terrible desenllaç.

ELS EMPLEATS DE BANCA

El Sindicat d'Empleats de Banca i Borsa va presentar ahir a la Sucursal del Banc Hispano-Americà, de Sabadell, les bases que foren aprovades a la darrera reunió general.

Si aquestes bases no són acceptades dintre del termini legal, els empleats de l'esmentat Banc es declararan tot seguit en vaga.

AGRESIO

Ahir, a dos quarts de vuit del vespre, fou auxiliat al dispensari d'Hostafrancs Ricard Cuenca Martínez, de 33 anys, gravador de metalls, amb domicili al carrer de Finlàndia, número 20, botiga, de ferides al cap, causades a la bòvila de les Mosses, situada a la Travessera de Les Corts per dos desconeguts, que fugiren després de cometre el fet.

Es creu que aquesta agressió està relacionada amb la vaga que sostenen els rajolers des de fa algun temps.

Junta al Casino de Sans

La nit del dimecres passat tingué lloc al Casino de Sans una reunió general convocada pel Consell directiu d'aquella entitat per tractar de la dimissió del seu president, En J. Tomàs i Boix.

S'hi sentiren les coses més pintoresques, però el més interessant foren les manifestacions de diferents membres del Consell directiu: Asseguraren que els prohoms de la Lliga els havien dit que a les 24 hores de publicada la carta de desautorització, ja se'n penedien, puix comprenien que no hi havia dret a estigmatitzar un home que si cometè una mala acció fou per afavorir-los.

Les conclusions que varen aprovar-se són:

Primera. Nomenament d'una comissió que visiti al senyor Tomàs i li palesi l'adhesió dels socis de la casa.

Segona. Que la mateixa comissió continuï les gestions començades pel Consell directiu fins a la completa rehabilitació de l'esmentat senyor Tomàs, cosa que la Lliga ha promès que és qüestió d'una mesada.

Com és natural, aquestes conclusiones varen ésser aprovades pels amics d'En Tomàs i a la sortida era unànime la protesta dels elements verament nacionalistes d'aquella casa (que no són pocs) que demanaran nova assemblea per tractar de separar-se de la Lliga i adherir-se a Acció Catalana, en protesta del pacte amb les lerrouxistes per escamotejar l'acta d'En Rovira i Virgili.

Les sardanes

BALLADES DE SARDANES AL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDUSTRIA

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria ha organitzat per avui, a les deu de la nit, i demà a la mateixa hora, lluides ballades de sardanes al seu estatge social.

L'audició anirà a càrrec de la cobla "La Selvatana", de Cassà de la Selva, que executarà un excel·lent programa.

Del Municipi

LA URBANITZACIO DE LA PLAÇA DE CATALUNYA

En vista de les explicacions donades per l'arquitecte senyor Puig i Cadafalch en la seva conferència, al Saló de Cent de les Cases Consistorials, sobre la urbanització de la Plaça de Catalunya, la Comissió d'Eixample ha acordat encarregar-li que redacte amb urgència, d'acord amb la seva conferència, el projecte d'urbanització de la dita plaça.

VISITES

Una comissió de la Confraria de Santa Maria de la Mar visità ahir a l'alcalde accidental senyor Maynés, per a invitar-lo a la processó de celebració del quart centenari de la seva fundació, que tindrà lloc el dia 20 del mes que som.

També el visità el diputat a les Corts d'Espanya per Sant Feliu de Llobregat senyor Miracle, per a demanar-li que se suprimeixi l'arbitri municipal sobre l'entrada dels carros a la nostra ciutat. Així mateix acompanyà a una comissió de la Unió de Colliters de Catalunya, interessant que siguin suprimides, també, les patents dels colliters i venedors ambulants de vi.

Està esgotant-se ràpidament l'
Anuari dels Catalans
Preu: 2 pessetes
Apresseu-vos a adquirir-lo
Dipòsit per a la venda a l'engròs
Basar de la Unió = UNIÓ, 3

D'ESPORTS

FUTBOL

SPORTVEREIN 98 E. V.-UNIO ESPORTIVA DE SANS

Aquesta tarda, a les cinc, tindrà lloc, al camp de la Unió Esportiva de Sans, el segon i últim partit que han de jugar aquests dos equips.

Sabem que l'equip alemany, no satisfet del resultat obtingut dijous passat, que atribueixen al desconeixement del terreny i al cansament del viatge, esperen vèncer en aquest segon partit.

Tinguérem ocasió de parlar amb el delegat de l'equip alemany, el qual ens manifestà la seva impressió que els seus equipiers, avui ja coneixedors del terreny i jugant alguns que no pogueren jugar l'altre partit, igual que els seus compatriotes del Nurnberger guanyarien aquest segon partit.

La Unió es presentarà constituida de la mateixa manera que en els darrers encontres, i disposats els seus equipiers a conquerir novament la victòria.

Arbitrarà aquest partit l'àrbitre col·legiat senyor Vidal.

UNIO ESPORTIVA DE MAHO-C. D. ESPANYOL

Avui, dissabte, jugarà novament l'equip menorquí amb l'Espanyol, que tenint en compte la vàlua dels forasters els posarà davant l'equip de reserva. L'equip de Mahó estarà també reforçat amb valuosos elements que no pogueren prendre part al primer partit.

L'equip blau-blanc el formaran: Valls, Amadeo, Santi, Humbert, Aguirremengoa, Sales, Olariaga, Llauger, Sierra, Lorca i Rivali.

BASKET-BALL

Demà, a tres quarts de deu, sortiran cap a Sardanyola les dues novenes de base-ball del Català S. C., nomenades Barcelona i Almendares, amb l'objecte de seleccionar els nou jugadors que el proper dia 31 han de lluitar amb els nou de la Societat Hispano-Americana.

EXCURSIONISME

El Grup E. Marathon farà el proper diumenge, dia 13, una excursió junt amb la secció feminal i la secció de futbol, a Vallvidrera, Sant Pere Màrtir i Pedralbes.

Reunió: Estació de Sarrià, a les sis.

REM

Organitzada per diversos yachtmen del Club Marítim de Barcelona s'efectuarà el diumenge vinent, a les quatre de la tarda, una regata particular de yachts internacional de les classes ó i 7 metres, menats per senyoretes i en honor a la colònia estiuenca de Blanes que prengué part en les regates que se celebraren el passat estiu en aquella platja.

LANW-TENNIS

COPA CASADES

Dijous passat continuà jugant-se al Barcelona Tennis Club els partits d'aquesta prova, essent el millor de tots el jugat entre Güell i Andreu, guanyant el primer després de cinc disputadíssims sets.

L'Olano va guanyar fàcilment a Galofre. Sindreu va guanyar a Almirall i a Texidor, col·locant-se en la semifinal, que ha de disputar-se amb l'Olano. El partit Riera Morales hagué de suspendre's després del tercer set a causa de resentir-se aquest últim d'una lesió a un peu i tenint guanyats dos sets Riera.

De la Copa Consolació es jugaren les tres primeres rondes quedant com a semifinalistes En Sagnier, el que guanyi de Witty-Luria, en Fonrodona i En Curtis.

Els resultats són els següents:

COPA CASADES

F. Sindreu guanya a F. Almirall per 6/2, 6/0, 5/7, 6/4.
F. Sindreu a J. Teixidor per 6/1, 6/0, 6/0.
J. E. de Olano a F. Galofre per 6/1, 6/0, 6/0.
J. C. de Güell a J. Andreu per 8/10, 3/6, 6/3, 6/3, 6/3.
J. Andreu a R. Herberg per W. O.

COPA CONSOLACIO

F. Rodón a R. Herberg per W. O.
J. M.ª Sagnier a M. Lobo per W. O.
J. M.ª Sagnier a F. Rodón per W. O.
C. Luria a J. Soler per 6/3, 4/6, 6/3.
R. Rovira a M. Steva per W. O.
E. Witty a J. Millet per 6/4, 7/5.
E. Witty a R. Rovira per 6/3, 6/3.
P. Wallace a J. Vidal-Ribas per W. O.
P. Wallace a F. Almirall per 6/1, 6/3.
A. Fonrodona a E. Torras per 6/1, 6/4.
A. Fonrodona a P. Wallace per 6/2, 6/1.
H. Boucher a A. Meier per 6/3, 7/5.
S. Curtis a C. de Godó per 6/1, 6/1.
S. Curtis a H. Boucher per 2/6, 8/6, 6/3.

ORDRE DE JOC PER A AVUI

A les quatre:
F. Sindreu contra J. E. d'Olano (semifinal).
G. Luria contra E. Witty.
A les cinc:
R. Morales contra A. Riera (continuació).
J. M.ª Sagnier contra guanyador de Witty-Luria (semifinal).
A. Fonrodona contra S. Curtis (semifinal).

Noticiari dels Cercles

GRACIA ESPORT CLUB
III CURSA DE PARELLES MIXTES
COPA BONET MARQUES

La Secció d'Excursionisme del Gràcia Esport Club, organitzadora de la cursa que se celebrarà el dia 17 del proper juny, segueix rebent ofertes de premis, per tal que no es difícil preveure que aquesta cursa constituirà un èxit falaguer.

Ha quedat definitivament fixat l'itinerari, que serà com segueix: Sortida de la Plaça de Vallvidrera, seguint per Vil·la Joana, Can Flo i finalitzant a Can Mora (Sant Cugat), amb un recorregut aproximat de 10 quilòmetres.

Aviat es repartiran els reglaments d'aquesta cursa i quedaran obertes les llistes d'inscripció.

DE L'AUTODROM

El gran rotatiu berlinès l'esport "Dies Voss" que com gairebé la totalitat de la premsa esportiva del món s'ocupa actualment del nostre Autódrom de Sitges, anuncia per a dintre de poc la construcció d'un Autódrom prop de Colònia, fet amb els mateixos elements que el nostre, o sigui de ciment, i ajudat econòmicament per les societats esportives de l'automobilisme, essent el Moto Club de Colònia el que més esforç ha fet.

Sembla que s'ha establert un contacte amb aquest nou gran "track" europeu per haver-se procurat detalls relatius al nostre Autódrom, que descriu en la seva edició del 14 d'avril darrer fent grans elogis de la seva concepció.

Celebrem que la nostra obra mereixi l'aprovació inclús tècnica dels grans enginyers i esportmen d'Europa.

SOCIETAT D'ESPORT BASC
UN FESTIVAL

Amb motiu del repartiment de premis del campionat i concurs de 1923 la Societat d'Esport Basc ha organitzat un festival que tindrà lloc el diumenge al matí al Frontó Comtal, jugant-se un partit a les onze entre els senyors B. (A.) i Palmada contra els senyors Balet i Bàrgunyó.

A les dotze hi haurà un segon partit entre els senyors Rigau i Rovirosa contra els senyors Ferrer i Mas.

Entre un i altre partit es farà el repartiment de premis.

A aquest festival han estat convidats, i han promès assistir-hi, els jugadors dels Athlètic de Bilbao i els de l'Europa, que a la tarda han de disputar-se la final del campionat d'Espanya de futbol.

* * *

L'Agrupació Excursionista "Júpiter" realitzarà el vinent diumenge una visita a la Central de Telèfons del carrer Avinyó.

Sortida: a les deu del matí, de l'estatge social.

DE FORA

SANT SEBASTIA

El dijous tingué lloc al camp de Sant Sebastià un partit d'homenatge el famós jugador internacional Patricio, entre l'equip de Sant Sebastià i la Unió d'Irún. El camp es veié materialment ple de públic.

La constitució dels equips era com segueix:

Unió d'Irún: Mugururza, Carrasco, Berges, Villaverde, Gamborena, Eguiazábal, Echeveste, Vàzquez, Patricio, Matias, Errazquin.

Sant Sebastià: Eizaguirre, Arrate (M.), Arrillaga, Portu, Matias, Arrate (A.), Juàntegui, Rosales, Olaizola, Artola i Zurrita.

Tocà d'escollir camp a l'Irún i dóna ordres En Berraondo, designat com a àrbitre, perquè comenci el joc, el qual es fa amb una fogositat extraordinària, aconseguint als sis minuts de joc el primer gol el Sant Sebastià.

Aquest domina lleugerament el seu contrincant, resultant, però, fallits els seus intents per la defensa desesperada i encertada d'Arrate i Arrillaga.

Quan mancaven deu minuts per acabar-se el primer temps, l'àrbitre concedí falta greu a l'Irún, a conseqüència d'una traveta d'Arrate a Echeveste, la qual s'encarregà de tirar Matias a gol.

Al segon temps aconsegueix el desempat Artola d'un xut ràpid, que no pogué deturar Mugururza. A continuació marcà també Artola un altre gol d'un espléndid cop de cap. Segueixen uns curts moments de joc en els quals el Sant Sebastià s'acrelx visiblement i és altra vegada Artola que endinsa la pilota a la xarxa de l'Irún, essent aquest el quart gol per al seu equip. D'un bella escapada de Patricio, que passa llarg a Echeveste, aquest entra el segon gol per als seus d'un xut ras a l'angle.

Es distingiren Arrate (M.), Portu, Juàntegui i Olaizola pel Sant Sebastià, i Mugururza, Carrasco, Gamborena i Echeveste per l'Irún.—Lasheras.

LA JORNADA DEPORTIVA
prepara un gran número extraordinari, únic en la premsa deportiva, amb motiu del Campionat d'Espanya de Futbol

FUTBOLISTES!!!
El número cim del gran partit final el publicarà
LA JORNADA DEPORTIVA

VALENCIA

En el partit celebrat aquesta tarda ha obtingut quatre gols l'Avenç per zero Levante. Dominà completament l'equip català, sobresortint Molera, Tejedor i Gularons. El porter del Levante, a la segona part, es retirà lesionat.

El gran partit final
ATHLETIC - EUROPA
el reproduirà magnificament en el seu número extraordinari
LA JORNADA DEPORTIVA

Del F. C. Barcelona

Localitats abonades

Les localitats abonades corresponents al partit final del Campionat d'Espanya que no hagin estat retirades a les cinc de la tarda d'avui, dissabte, dia 12, seran posades a la venda.

A les taquilles habilitades a l'efecte seran venudes les entrades pels socis (mitges entrades).

12 de maig
Racing Club de Brusseles
contra
F. C. Barcelona
a dos quarts de cinc

Crònica Judiciària

AUDIENCIA PROVINCIAL

VISTA DE CAUSES

Josep López Bebrian ha comparegut davant la secció primera per haver donat una garrotada a un agent de l'autoritat, produint-li lesions d'importància, el dia de l'homenatge a En Rafel Casanova, essent-li retirada l'acusació pel fiscal en atenció a manca de proves que l'acusessin.

A la secció segona el fiscal ha demanat per al delinquent Pau Vivas Vilarrubí, acusat d'haver fortat una quantitat, la pena de dos mesos i un dia de presidi.

Foren suspeses les vistes que havien de celebrar-se a les seccions tercera i quarta, per diferents motius.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera.—Llotja.—Major quantía.—J. Fortó contra Pabu.

Sala segona.—Sant Feliu.—Incident: Benvingut Olivella i Pau Manià.

Barceloneta.—Incident: Fàbregas i Recasens contra Miquel de Lis.

Granollers. — Incident. — Joan Serra i Jaume Molins.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera.—Audiència.—Dos orals per estafa i atemptat.

Secció segona.—Igualada. — Tres orals per injúries, furt i usurpació de funcions.

Secció tercera. — Llotja. — Quatre orals per furt i lesions.

Secció quarta.—Concepció i Sant Feliu.—Tres orals per estafa i un incident per injúries.

NOTICIES DE MADRID

Les responsabilitats Militars

Un Tribunal d'Honor separa de l'exèrcit a un coronel

Avui s'ha reunit un tribunal d'honor, de coronels, per a jutjar un altre coronel que ocupà un comandament a Tetuan fins als principis de l'actuació del general Burguete.

Abans se l'invità a separar-se de l'exercit, però no foren es collats aquestos consells, i per això es reuniren els coronels, qual fall sembla ha estat advers al enjudiciat.

Dintre pocs dies sortirà en el "Diario Oficial de la Guerra" una disposició donant de baixa de l'exèrcit al indicat cap.

UNA ANORMALITAT EN UNA FABRICA MILITAR

Sobre els rumors circulats abir respecte a irregularitats relacionades amb el fets aclarits per l'expedient del general Bazàn, sembla haver-se descobert alguna anormalitat a la Fàbrica militar de farines de Valladolid, en la qual es diu apareixen com responsables un cap d'Intendència que fins ara gaudia de bona reputació.

Es diu que l'assumpte es d'indole semblant al dels fonds particulars d'Ecija, en el qual el Consell Suprem no vegé motiu de condemna

EL SOCORS A MONTE ARRUIT L'INCIDENT SANJURJO - RIQUELME

Es coneixen noms de falls de les declaracions fetes pel coronel Riquelme sobre si es podia o no socorrer a Monte Arruit, declaracions donades fa un mes davant l'Haro, coronel d'artilleria designat per la Capitania general per a instruir l'expedient a que donà motiu la qüestió Sanjurjo-Riquelme

Com es recordarà el general Sanjurjo negà ésser cert que en Riquelme s'hagués ofert a anar a Monte Arruit amb seguritats d'éxit. Aquesta polémica entre abdós prengué derivacions personals, i va intervenir l'autoritat militar que disposà s'obris expedient.

En Riquelme en les seves declaracions davant l'Haro sostingué que efectivament ell afirmà a Melilla que es podia anar en defensa de Nador primer, i més tart de Monte Arruit. I com sembla que el general Berenguer nega la veritat d'aquesta afirmació, en Riquelme, a manera de testimonis personals, ha portat documents que demostren que feu aquesta afirmació perquè tenia sobrers motius per a conèixer que el propòsit no era desencertat.

Com es recordarà, en Riquelme era cap de la Oficina d'Assumptes indigenes, i tenia per aquest motiu informacions que li permetien conèixer l'estat del camp. Tots aquests documents son els que ha exposat en la seva declaració, afegint el nombre de tropes que hi havia a Melilla el 31 de juliol.

Segons es diu, en aquella data hi havia a Melilla 16 batallons de tropes peninsulars, 10 companyies d'ametralladores, que es suposen entre 70 i 80 peces, 4 grups d'artilleria, que representen unes 12 bateries, més les forces de Regulars i les Banderes del Terç que arribaren en els primers moments.

Els documents presentats per En Riquelme en aquest sentit, contradiuen la declaració d'En Berenguer.

També ha fet referència En Riquelme, en aquesta última declaració, al fet massa estrany que no se'l cridés a la junta de generals en la qual es va acordar la impossibilitat d'anar en socors de Monte Arruit, i a l'argument de què no se'l cridà per no ésser general sembla que contesta que tampoc ho era En Jordana i assistí a la conferència com cap de l'Estat Major. Si aquesta condició fou atesa en ell també devia cridar-se En Riquelme, que tenia una doble personalitat: com a cap de la policia indígena i de l'Oficina d'assumptes indígenes, apart la més important, que ell manava una columna.

En efecte, es coneguda l'ordre de la plaça en la qual s'organitzaven les columnes. La d'avantguarda, comanada per En Riquelme, estava composta de tres batallons, entre ells els de la Corona i Sevilla, tres bateries i un tabor de regulars. Les restants columnes les comandaven: les de primera línia els generals Sanjurjo i Neira, Fresneda la de reserva i el general Cabanellas la de cavalleria, més el regiment d'artilleria a cavall. La d'En Riquelme estava situada a la línia Tizza, Zoco El Had, Casabona, Ituar i Hiddu, sobre la carretera de Sammer, tancant els barrancs de Frajana i del Riu d'Or, per on era possible la invasió de Melilla, és a dir, la primera avançada.

Doncs bé, En Riquelme, que estava en aquesta situació, no fou consultat.

En Riquelme ha sostingut que en tot això s'apoiava per proposar a En Berenguer, com ho féu, que ell es comprometia anar a Monte Arruit.

Acabada la declaració davant el jutge Haro En Riquelme manifestà que tot això ho havia ja declarat davant el Consell Suprem de Guerra i Marina en el sumari en única instància que es segueix per la pèrdua de les posicions durant els mesos de juliol i agost, procés que està detuat fins que el Senat concedeixi el suplicatori per processar el general Berenguer.

En vista d'aquestes manifestacions d'En Riquelme tot l'actuat a la Capitania general i les diligències fetes pel coronel Haro passaran al Consell Suprem, i si es demostra que no existeix delicte militar en la qüestió Sanjurjo-Riquelme, l'expedient instruit passarà a la jurisdicció civil perquè En Riquelme pugui seguir, si ho creu convenient, l'oportú procediment per injúria i calúmnia.

En Riquelme ha presentat un escrit al jutge instructor del Suprem, general Ayala, demanant ampliació en les declaracions que féu ara fa un any quan s'incoà el procés per la pèrdua de Monte Arruit, i si no es concedeix l'ampliació es perquè aquest sumari està paralitzat fins que el Senat atorgui el suplicatori.

LA CAUSA DEL DIPOSIT DE REMUNTA

Ha estrat al Suprem, després d'estudiada pel fiscal Garcia Moreno, la causa del tercer dipòsit de Remunta, motivada per l'adquisició d'un tren de batre.

Aquesta causa no es veurà a la Sala de Justicia fins a últims de mes.

LES ELECCIONS DE SENADORS ELS CANDIDATS QUE DEMANEN L'AJUT OFICIAL

Faltant dos dies per a l'elecció de senadors, els salons de la Presidència es trobaven avui plens d'aspirants, els quals acudien a obtenir les últimes segurctats sobre llur elecció.

SENADORS SEGURS

El senyor Goicoechea serà elegit senador diumenge vinent per la provincia de Navarra.

El comte de Romanones serà votat senador pels compromissaris de la provincia de Toledo.

EL GOVERN ANIRA AL "COPO" A DIVERSES PROVINCIES

Es dóna importància a l'elecció de senadors per les dificultats que el Govern troba pel triomf dels seus candidats, tota vegada que per la circumstància d'haver fet el partit conservador dues eleccions provincials i unes altres dues municipals, tots els organismes cridats a intervenir com a electors en la designació, estan constituits a base de l'organització conservadora.

Com que la composició del Senat ofereix un predomini conservador, és molt difícil contrarrestar-lo en la part electiva, tota vegada que el 90 per 100 dels senadors per dret propi i el 60 per 100 dels vitalicis pertanyen a les dretes i, com que el primer assumpte que s'ha de presentar a l'Alta Cambra és el suplicatori del general Berenguer, sobre el qual és coneguda l'opinió i l'actitud del partit conservador, d'aquí que el Govern no es preocupi solament de treure el major nombre de senadors possible, i per això "copará" en les provincies on pugui, com passa a Valladolid, trencant, en altres, els pactes electorals que tenia concertats amb els conservadors.

BARALLA ENTRE PAISANS I MILITARS

Al carrer de Bravo Murillo, cantonada al de Garcia Paredes, alguns militars dirigiren paraules galants a una noia que passava per allí.

Un paisà, tramviari d'ofici, que va creure que els militars es propassaven massa en la qualitat de les falagueries, cridà l'atenció als militars.

Un d'aquests, assistent, li parlà amb energia, i ambdós s'agrediren.

Allavors, un caporal de cavalleria es tirà al damunt del paisà i aquest es defensà amb un ganivet.

En vista d'això, els soldats agrediren al paisà amb el sabre.

De la propera caserna de la guàrdia civil sortí un oficial amb alguns guàrdies i acabà l'incident, a consequència del qual foren portats a la Casa de Socors de Chamberí dos ferits, que són el paisà i el caporal de cavalleria.

UN REGIDOR EN INTERDICTE

En la sessió d'ahir de l'Ajuntament de Madrid els regidors tractaren de l'expedient instruit per anormalitats administratives contra el regidor Silva Aramburu, produint-se un fort debat. En Silva volia parlar, però no l'han deixat els seus companys, presentant En Colom Cardany aquesta proposició:

"Els regidors que sotasceriuen proposen al Consistori que se serveixi declarar que se sentiran molestats en la seva ètica collectiva per la presència d'En Silva al saló de sessions i per la seva intervenció en les discusions municipals mentre els tribunals de la jurisdicció ordinària no dictin un fall declaratori de la irresponsabilitat del citat regidor."

La signen els regidors maurins.

Totes les minories foren d'igual parer en què En Silva no deu acudir al Municipi mentre els tribunals no dictin un fall absolutori.

LA CASA BASCA

La Casa Basca ha dirigit a tots els bascs que resideixen a Madrid una fulla en la qual s'anuncia que demà arribarà a Madrid la massa choral d'"espatadanza", la qual ve a prendre part en l'estrena de l'òpera basca "Amaya", i els invita que acudin, a dos quarts de deu del vespre, a l'estació del Nord a rebre'ls.

UNA COMBINACIO D'EN ROMANONES

Diu "La Epoca":

Se'ns manifesta que a Gràcia i Justícia es prepara un R. D. per desvirtuar un precepte legal terminant.

Sembla que es tracta d'autoritzar als registradors de la propietat que siguin elegits diputats o senadors, per percebre dues terceres parts dels emoluments devengats pels funcionaris que serveixin la natural interinitat, a proposta de la Direcció general.

Apart de les consideracions de diversa indole a què dóna lloc la presunta reforma, per les irregularitats que produiria, cal tenir present un article de la Llei hipotecària que no deixa lloc a dubte, donat el to categòric del seu enunciat: ens referim al 297, en virtut del qual els registradors que siguin elegits senadors, diputats a Corts o provincials, o regidors, quedaran en situació d'excedència, en la qual estaran tot el temps del seu mandat polític.

LA PRORROGA DE LES TARIFES FERROVIARIES

A la "Gaceta" d'avui es publica el Decret de Fomento, signat ahir pel Rei, referent a les tarifes ferroviàries.

"Subsisteixen—diu el preàmbul—les causes que motivaren la pròrroga del R. D. de 26 de novembre de 1918, que autorità a les empreses ferroviàries per apujar les seves tarifes en un 15 per 100; i per això el ministre que subscriu, d'acord amb el Consell de Ministres, té l'honor de sotmetre a l'aprovació de V. M. el següent projecte de Decret."

En virtut del mateix disposa el R. D. la pròrroga pel termini de tres mesos dels efectes del de 26 de desembre de 1918.

LA QUESTIO DEL MARROC DUES BANDERES PER A LES FORCES D'AFRICA

El dia 21 sortirà de Ceuta cap a Madrid el grup de regulars número tres per recollir la bandera atorgada com a premi a les seves campanyes al Marroc.

Vindran tres tabors d'infanteria, un de cavalleria i la secció d'ametralladores, però sense el material.

— Avui han arribat a Ceuta, procedents de Melilla, i a bord de l'"Aragón", 300 soldats del Terç, que aniran també a Madrid per rebre la bandera.

Entre els expedicionaris hi aniran alguns soldats que quedaren inútils en les operacions de la zona oriental.

Aquestes forces han estat revistades en el desembarcader pel comandant major Vara del Rey, desfilant airosament pels carrers de la població, amb els estandarts de les banderes primera, segona i quarta.

TRANQUIL.LITAT

Segons comunica l'Alt comissari, no ha esdevingut res de nou en els territoris de la zona.

NOTICIES DE MELILLA

Melilla.—Ha arribat, procedent de Tafersit, l'interventor de la zona indígent Dris Ben Sàid.

— Sembla que el protectorat civil quedarà organitzat amb una intervenció a Nador, i tres intervencions a Cap d'Aigua, Xeluan i Zoco Hae de Benisicar.

— L'Alt Comissari ha rebut en la seva residència diverses comissions. Es diu que el dia 18 anirà a Madrid per conferenciar amb el Govern, però abans visitarà Larraix.

— S'ha celebrat consell de guerra contra el comandant d'Estat Major Alfons Fernàndez i el capità Eduard Araujo.

EL QUE DIUEN ELS MINISTRES

El marquès d'Alhucemas ha rebut els periodistes, i després de donar-los compte de la brillant recepció tributada a València als reis, ha afegit que no hi havia cap noticia.

El president ha rebut després una comissió de la Junta directiva de la Quinta de Salut "L'Alianña", de Barcelona, que l'ha invitat el president al mitin que se celebrarà en un teatre d'aquesta Cort, per a tractar de l'establiment d'una institució anàlega.

— El ministre de la Governació ha manifestat aquesta tarda que segons comunicava el governador de València, els reis han arribat a l'hora assenyalada, obtenint una brillant rebuda.

A l'estació es trobaven les autoritats. Cos diplomàtic, resta de l'element oficial i enorme gentada.

Els reis, amb llur acompanyament, s'han traslladat a la capella de la Verge dos Desamparats, i des d'allí a la Seu, on han arribat a les onze.

— Aquest matí han visitat el ministre d'Estat els ambaixadors de França, Anglaterra i Alemanya, i els ministres de X'le i Brasil.

Al ministeri de Finances han facilitat la següent nota:

El subsecretari de Finances ha manifestat avui als periodistes que a fi d'establir amplament i adequadament algans dels serveis centrals i provincials del ministeri s'està activant la tramitació de diversos projectes d'obres de nova planta i altres de reforma o reparació.

Es troba actualment al Consell d'Estat, perquè emeti dictamen, el projecte d'obres per a la Delegació de Finances a Madrid que s'aixecarà al solar del carrer de Montalban, tocant al del ministeri de Marina en construcció.

Es de suposar que aquell als Cos consultiu evacuarà el seu informe amb urgència, i un cop es dictat el corresponent reial decret autoritzant les obres s'anunciarà la subhasta d'aquestes perquè comencin com més aviat millor.

El ministre de Finances ha signat avui la reial ordre declarant d'urgència la realització de les obres de l'edifici que s'ha de construir en un altre solar del mateix carrer de Montalban, destinat als serveis de l'important ram de la Rifa.

El projecte està ja acabat i l'expedient serà tramès molt aviat al Consell d'Estat perquè informi.

També és d'esperar que aquestes obres podran iniciar-se tot seguit.

Així mateix ha signat avui el ministre la reial ordre disposant que es procedeixi immediatament a formar el projecte definitiu de la nova fàbrica de moneda i timbre que s'ha de construir al solar adquirit a l'efecte en lloc molt pròxim al carrer d'Alcalà i plaça de Manuel Becerra.

En quant a les obres a "provincies", aviat s'anunciarà la subhasta de la reconstrucció de l'ex-convent de Sant Vicens a Oviedo, per a instal·lar allí la Delegació de Finances, i estan en estudi les de reedificació i reforma, respectivament, dels edificis anomenats de la Diana a Málaga i Santander, així com les del nou local per a la Delegació de Córdova.

Per últim es troba en tramitació l'expedient de concurs per a l'adquisició de terrenys on construir un edifici per a la Delegació de Finances de Barcelona.

Aquesta nit ha sortit cap a Sevilla el sots-secretari de Foment, per a presidir, en nom del ministre, el clausurament del Congrés Internacional de Carreteres.

— El comte de Romanones, després d'assistir al bateig d'un nou nét, se n'ha anat al camp, d'on tornarà el dilluns.

Darrera hora

ELS MILITARS, DISGUSTATS

Als cercles militars ha produit efervescència la notícia de que l'Alt Comissari, d'acord amb el ministre d'Estat, hagi designat a Dris Er Riffi, "Amel", o sigui cap de les forces indígenes de la zona oriental.

Com es recordarà Er Rifi fou acusat pel coronel Muñoz Rocatallada, cap de les forces del "Gum" de comerciar amb l'enemic en el suministre de queviures.

NO HI HA PROU LLOCS PER ALS CANDIDATS A SENADORS

En Garcia Prieto, aquesta nit es manifestava disgutadissim perquè no trobava mitjans d'accedir als nombrosos compromisos de la concentració per a l'elecció de senadors.

Ha conferenciat amb el comte de Romanones i l'Alba, als quals ha comunicat que els compromisaris de Cadiz es negaven a donar el vot al marquès d'Estella.

Tampoc troba mitjans d'acoplar el ministre de Marina i el general Burguete.

En Romanones marxa demà al camp per fugir de compromisos.

EL LLIBRE D'EN BERENGUER

El dia 15 es posarà a la venda el llibre del general Berenguer, justificant la seva actuació al Marroc.

La casa editora li ha lliurat 4.000 duros per la publicació de l'edició.

Apart dels documents ja coneguts, apareixeran al llibre altres de nou d'especial interès, figurant entre ells l'acta sobre la impossibilitat d'anar d'anar en socors de Monte Arruit; el telegrama que li dirigí En Maura després de reunir a casa seva als caps de les minories, en la qual reunió s'ha acordat unànimement ratificar la confiança i demanar-li que retirés la dimisió, puix s'havia pres l'acord de felicitar-lo efusivament. També conté el telegrama del Rei, en el qual, després d'elogiar la seva labor, al acomiadar-lo, diu: "El teu admirador i amic, Alfons Rei".

El preu del llibre és de tres pesetes.

Banc de Catalunya
CAPITAL, 25,000.000 de Ptes.
DOMICILI SOCIAL: RAMBLA DELS ESTUDIS, 10. BARCELONA. TELEFONS 561 I 562 A.—APARTAT DE CORREUS, 568.—DIRECCIO TELEGRAFICA "CATALONIABANK".—AGENCIA NUM. 1, CARRER DE LA CREU COBERTA, 8; AGENCIA NUM. 2, CARRER DE SANT ANDREU, 146; AGENCIA NUM. 3, CARRER DE SALMERON, 111. — SUCURSALS: GIRONA I LLEYDA

Societat General d'Aplicacions Industrials
Rambla de Catalunya, 45-Teléf. 1657-A
Rodaments a bolas M a B són els millors per a usos industrials i automobilisme
Elevadors de benzina (dides) marca Exhaustor, són garantits per temps indefinit
Motors BALLOT per a automòbils de totes potències
Pistons, vàlvules, segments, engrassadors etc., de l'acreditada marca BINET
Cases a París, Madrid i Bilbao.

ANGLO-SOUTH AMERICAN BANK, LTD.
CASA CENTRAL : LONDRES -·- CAPITAL I RESERVES: Més de Lliures esterlines 13.000.000
Sucursals: Barcelona, Plaça de Catalunya, 9, Madrid, Bilbao, Vigo, Sevilla, València, París, Nova York (agencia), Bradford i Manchester
24 Sucursals a l'Argentina, Xile, Perú, Mèxic i Uruguai

CAIXES DE LLOGUER

Noves religioses

Quaranta hores: Església parroquial de Sant Pau. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

— Adoració nocturna: Torn de Sant Josep Oriol.

— Cort de Maria: Avui es fa la visita a Nostra Dona del Pilar a Sant Jaume.

— Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Torn de la Nostra Dona del Pilar a la seva capella, Escorial, 155. (Gràcia.)

— La Missa d'avui: Sant Neren, color vermell.

Del Bisbat

Demà predicarà l'homilia, a la Catedral, el canonge doctor Alfons Maria Ribó.

— L'arquitecte diocesà senyor Enric Sagnier ha fet els plans i dirigirà les obres del nou Temple parroquial de Nostra Dona del Rosari, que s'ha de construir al Fort-Pius.

— A la Secretaria del Bisbat s'ha rebut dels Hereus de J. M. V., la quantitat de mil pessetes per al diner de Sant Pere.

— Ha complimentat el bisbe el nou comandant de la Marina espanyola senyor Josep Ibarra.

Congregació i Germandat dels Portants del Sant Crist de Nostra Dona dels Dolors

Demà, diumenge, celebrarà aquesta Congregació i Germandat una solemne funció religiosa a l'església del Bonsuccés en honor del seu tutelar la Santa Creu. Predicarà el P. Salvador de Solsona, caputxí. La capella de música, dirigida pel reverend Josep Masvidal, interpretarà la Missa del mestre Franco.

Dilluns, dia 14, se celebraran tres Misses, de dos quarts de vuit a dos quarts de nou, en sufragi de les ànimes dels associats difunts.

* * *

La Joventut Cultural Popular celebrarà demà, diumenge, a les vuit, la Comunió reglamentària, com de costum a l'església de l'Ajuda (Baix de Sant Pere, 18.

Temple Expiatori de la Sagrada Família

En el Temple Expiatori de la Sagrada Família se celebrà la festa del Patrocini del Nostre Casal. Una nota simpàtica fou el cant popular, entonat els fidels el Virolai del mestre Rodoreda i les Avemaries del Rosari a la Mercè en les invocacions de la lira espiritual del doctor Torres i Bages.

En el present mes de maig se celebren els exercicis del mes de Maria, amb el cant popular de les Avemaries el Virolai i la Salve.

Nombre de visitants, acompanyats [illegible] oficial del Temple en el passat mes, fou de 52 visitants estrangers, 88 espanyols. D'aquests eren veïns de Barcelona, 7 de Lleyda, [illegible] Balears, 15 de València i [illegible].

El dia [illegible] d'abril visità les obres del Temple Expiatori de la Sagrada Família el Superior general de l'Orde de Sant Joan de Déu, Rafel Meller, acompanyat dels germans [illegible] que presten servei d'infermers a l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau. Després passat féu la seva visita [illegible] a les obres del Temple el [illegible] de la Sagrada Família del carrer d'Aribau, número 8, amb la [illegible].

II CENTENARI DE LA FUNDACIÓ DE LA CONFRARIA DEL SANTISSIM

Demà probablement podrem donar compte als nostres llegidors dels detalls de l'organització de la processó del diumenge dia 20.

Demà també es repartirà el programa detallat de les festes centenàries.

Les vetlles al Santíssim durant els dies del tríduum (18, 19 i 20), estan confiades a les senyores de les associacions parroquials i apostolats de l'Oració de Barcelona; els torns corresponents als homes als parroquians i devots del Santíssim, excepte el diumenge que correspon a les Confraries de la Minerva, Apostolats i Associacions de caràcter eucarístic de la ciutat.

HOMATGE A MONTSERRAT

Organitzat per la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat

Pròxim a tancar-se la inscripció per al romiatge, es prega a tots els que vulguin intent d'inscriure's ho facin aviat per a la millor organització d'aquest.

També es prega als ja inscrits se serveixin passar a recollir els tiquets als respectius llocs d'inscripció.

Continuen amb regularitat els assaigs dels cants que tindran lloc al romiatge, l'assistència als quals recomana en gran manera el Consell directiu, a l'objecte de què tots els fidels s'associïn als cants de l'església.

DIADA MONTSERRATINA

A l'igual que l'any passat, tindrà lloc el compliment de les festes de la Diada Montserratina a la Tinència parroquial de la Mare de Déu de Montserrat, al Guinardó.

Els veïns d'aquella formosa barriada barcelonina preparen la solemnitat per al diumenge vinent, dia 13.

A la tarda, a dos quarts de cinc, començarà l'aplec al defora del Santuari, resant-se la Visita Espiritual a la Verge de Montserrat, cantant-se les Avemaries i el Virolai.

Després pronunciaran parlaments els delegats de la Comissió de veïns i de la Comissió organitzadora de la Diada montserratina, i el reverend capellà de la Tinència.

Finalitzà l'acte, ballant-se sardanes a la plaça de l'Església.

Secció Marítima

Moviment marítim

Vaixells entrats

Veler italià "Catalogna", amb carbó.

Vapor anglès "Pinzón", de Liverpool, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona S. Consignatari, Mac Andrew.

Vapor espanyol "Rita", de Cette, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, Ramos.

Vapor espanyol "Tintoré", d'Alacant, amb càrrega general i 72 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Manuel Calvo", de Càdiz, amb càrrega general i 126 passatgers. Amarrat moll d'Espanya E. Consignatari, Ripol.

Vapor espanyol "San Carlos", de Càdiz, en llast. Amarrat moll de Balears O. Consignatari, Ripol.

Vapor espanyol "Isla de Panay", de Manila i escales, amb càrrega general i 120 passatgers. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, Ripol.

Vapor espanyol "Cullera", de Gandía, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Trans mediterrània.

Vapor espanyol "Cabo Carboeiro", de Sevilla i escales, amb càrrega general i 5 passatgers. Amarrat moll del Rebaix. Consignatari, Ibarra i Companyia.

Vapor anglès "Cid", de Sevilla i escales, amb càrrega general. Amarrat moll de la Barceloneta. Consignatari, Mac Andrew.

Vapor espanyol "Sac", de Huelva, amb mineral. Amarrat moll de Muralla. Consignatari, Pascual.

Vapor espanyol "Mahón", de Mahó, amb càrrega general i 10 passatgers. Amarrat moll de Muralla. Consignatari, Amengual.

Vapor espanyol "Balear", d'Eivissa, amb càrrega general i 9 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Terranova", de la mar, amb peix. Amarrat moll de Llevant. Consignatari, Marlés.

Vapor anglès "Burriana", de Marsella, amb càrrega general. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, Witty.

Veler italià "Maria Altieri", de Trieste, amb fusta.

Vapor noruec "Solferino", de Tarragona, amb càrrega general. Amarrat moll de Muralla. Consignatari, Tallavera.

Vaixells despatxats

Veler italià "Arnó".

Vaixells sortits

Vapor espanyol "Balear", amb càrrega general, cap a Eivissa.

Vapor espanyol "Barceló", en llast, cap a Ceuta.

Vapor espanyol "Rey Jaime II", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Cabo Quejo", amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.

Vapor holandès "Pluto", amb càrrega general i trànsit, cap a Tarragona.

Vapor espanyol "Jaume d'Urgell".

Màquines - Eines
IMPORTANT ESTOC en
LIQUIDACIO
Màquines noves,
la major part de
PROCEDENCIA
AMERICANA
Casp, 112,
xamfrà Roger de Flor,
d'11 a 2 quarts d'1
Apartat de Correus, 602

Estiuejants
Al cor de la Costa Brava, gran edifici ex-convent, amb cel·les disponibles per a famílies. Aigua magnífica i abundant que neix de roca al mateix convent. Vista panoràmica del Golf de Roses, Illes Medes i Cap de Creus. A munts de la casa hi ha una bella platja per a banys de mar. Centre d'excursions. Per a informes, a l'Administració d'aquest diari, de 9 a 10 i de 7 a 8.

VENDA
Una casa a Badalona, botiga i dos pisos, magnífic pati, prop de mar i de l'estació. Informa carrer Salvà, 26, 3-2.

Els Espectacles

TEATRES

Teatre Català Romea

Telèfon 3,500 3. Avui, dissabte, a les cinc tarda, el magnífic poema en tres actes i nou quadros, del nostre gran poeta En Josep Maria de Sagarra,

EL FOC DE LES GINESTERES

Nit: **El foc de les ginesteres** i la divertida comèdia en un acte, estrenada ahir en el benefici de l'Aimeric,

EL TRUC DEL SENYOR BANYULS

Diumenge, a dos quarts de quatre. Tarda, última representació de la magnífica obra d'En Folch i Torres, **La filla del moliner**. A dos quarts de sis, el programa complet del benefici del popular Aimeric. Tothom a Romea a riure! **Tenorios** i **El truc del senyor Banyuls**. Nit, el gran èxit, **El foc de les ginesteres**. Es despatxa a comptaduria.

TIVOLI

Companyia de sarsuela i opereta **Pinedo-Ballester** del **Teatre de la Sarsuela, de Madrid**

Avui, dissabte, tarda, a les cinc: **La reina Topacio** i **La montería**, per Lloret.

Nit, **La reina Topacio** i **La montería**, per Emili Vendrell.

Principal Palace

Companyia d'operetes i revistes del Teatre Reina Victòria, de Madrid

AVUI, DISSABTE,
A les cinc de la tarda

MATINEE EXTRAORDINARIA

La divertida opereta bufa en tres actes, del mestre Gilbert,

ROMA SE DIVIERTE

L'èxit teatral de l'any!

Nit, a les deu,

la gran revista en tres actes

EL PRINCIPE CARNAVAL

Estrenada a Madrid per aquesta companyia

REPARTIMENT INSUPERABLE!

Demà, diumenge, tarda, a dos quarts de cinc, i nit, a les deu:

El príncipe Carnaval

Teatre Català Romea

Esdeveniment artístic. 19, 20 i 21 de maig

Els eminents artistes GABRIELLE ROBINNE ET ALEXANDRE de la Comedie Française.

Dia 19, **La rencontre**, de P. Berton.

Dia 20, **Terre inhumaine**, de François de Curel, últim gran èxit de Paris

Dia 21, **Demi-monde**, de Dumas (fill)

Els dies de festa 20 i 21, matinées extraordinàries a les cinc. **Gabrielle Robinne** est habillée per Marhel i Armand. **Demi-monde** serà jouée en costumes d'epoque executées par les meilleurs couturiers de París. Es despatxa a comptaduria. Telèfon 3500 A.

Teatre Novetats

Temporada d'istiu 1923

Gran companyia còmico-dramàtica del

Teatre Lara de Madrid

Director d'escena

RICARD SIMÓ-RASO

Queda obert l'abonament a dotze funcions de moda a dilluns, dimecres i divendres. Als senyors abonats a la temporada de l'istiu anterior se'ls reservaran les seves localitats fins al dia 15.

Debut, 2 juny 1923

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil i grans espectacles de **SANTPERE I BERGES**

Primera actriu, **ASSUMPCIO CASALS**

Avui dissabte 12 maig. Tarda, a dos quarts de cinc. Escaient vermut popular. Entrada i butaca UNA pesseta. LA PRIMERA I L'EXITAS LA TRAGEDIA DE L'OFI.

Nit a les 10, VETLLADA ALEGRE. Represa de PETIT I PATAUD (Societat en Comandita.)

Demà diumenge tarda i nit, PETIT I PATAUD (S. en C.)

Teatre Victòria

Avui, dissabte, 12 de maig, tarda, a dos quarts de cinc. Vermut especial. 1, **La bruja**, triomf clamorós de Josefina Chaffer, Salut Rodríguez, Matilde Tornamira, Blanca León i senyors Rosal, Acuaviva, Cornadó, Pradas, etc., etc. 2, **Ja soc aquí (Nandu)**. A riure, a riure amb Vallejo i Galceran. Ovacions a Salut Rodríguez, amb la paròdia de la "Copa del olvido". Nit, a tres quarts de deu. 1, **El alcalde de Grifones**, èxit d'interpretació. 2, **El sacristán de Santa Rita**. 3, **Ja soc aquí (Nandu)**. A riure, a riure amb Vallejo i Galceran. Ovacions a Salut Rodríguez, amb la paròdia de la "Copa del olvido".—Demà, diumenge, a dos quarts de quatre i tres quarts de deu: 1, **El alcalde de Grifones**. 2, **El sacristán de Santa Rita**. 3, **Ja soc aquí (Nandu)**.

Teatre Nou

Companyia de sarsuela de FREDERIC CABALLE

Avui, dissabte, 12 de maig de 1923. Tarda, a les 4'30. Gran matinée de moda. 1, La sarsuela en un acte i tres quadros, dels germans Quintero, música del mestre Serrano, **La reina mora**, prenent-hi part les senyores Dañels, Saus, Albach, Sanz i els senyors Díaz Segura, Vidal Chomon. 2, 50 representació de l'èxit de l'any de Josep Ramos Martín i Jacint Guerrero, **La montería**, per Tana Lluró, Empar Saus, Frederic Caballé i Rafel Díaz. Nit, a les 9'45, el millor cartell de Barcelona: 1, **Manolita la Poque**. 2, Segona representació de la novella de gran èxit, **La cançó de la Rambla**. 3, **La montería**.—Diumenge, tarda i nit, els dos èxits de l'any, **La cançó de la Rambla** i **La montería**.

Teatre Còmic

Companyia de grans espectacles

Avui dissabte nit, a tres quarts de 9, colossal programa. La pantomimi COR D'ARTISTA i les notables atraccions TINA BERTINI (debut); IVA, ALBERTO JACK (ISANY i els seus 4 JAZZ GIRL'S, LES OUSE, TRIO PLAXATS (debut) i la sensacional número

LA PRINCESA BAINKA

amb les seves ballarines senegaleses i el seu lleopard ensenyat. Diumenge, comiat de la companyia. Colossals funcions tarda i nit.

Gran Teatre Espanyol

Dissabte, 19 maig

ESTRENA

de la narració popular anecdòtica de la vida d'un gran ciutadà, portada a l'escena catalana, dividida en 4 actes i 16 quadros, original d'en Joaquim Montero,

CLAVÉ

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

QUELL - TUDELA - ASQUERINO - CORTES

(Telèfon 4134 A)

Avui, dissabte, popular, tarda, a les cinc:

LA LOCURA DE DON JUAN

Nit, a les deu: Estrena a Barcelona de la joguina còmica en tres actes, de Muñoz Seca,

EL VATICINI A S. S. S.

Demà, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre: **La locura de don Juan**. A les sis i nit, **El vaticinio**.

Teatre Victòria

Cada dia l'èxit de la temporada

JA SOC AQUI (Nandu)

Triomf sorollós de Vallejo, Galceran, Salut Rodríguez i les altres principals parts de la companyia.

PRINCIPAL PALACE

AVUI, DISSABTE,
a la nit,

FIESTA del PRINCIPE

a l'artístic

Cabaret Romà

TVSCVLVM

amb el concurs de les formoses artistes del **TEATRE REINA VICTORIA, DE MADRID** les quals interpretaran el bonic **FOX-TROT DELS MARTELLS** i l'interessant número de **LES VIOLETERES** de l'aplaudida revista El príncipe Carnaval

Teatre Barcelona

Telèfon 511 A

Tournée de la companyia còmica del teatre Rey Alfonso, de Madrid. Francesc Alarcon i Eloïsa Muro

ULTIMA SETMANA

Avui, dissabte, tarda, a les cinc.

Nit, a les deu: L'aplaudida comèdia en tres actes, dels senyors J. Andreu de la Prada i E. Gómez Miguel, **Cuando ríe la mujer**. Gran triomf de tota la companyia. Couplets per **Eloïsa Muro**.—Demà, diumenge, tarda i nit,

CUANDO RIE LA MUJER i **Couplets per la senyora Muro**

Dilluns, comiat de la companyia

ELDORADO

COLISEU DE VARIETATS

Darrers dies de temporada

Avui, dissabte, tarda i nit, Grans programes. Projecció de notables pel·lícules

Colossals atraccions

La gentil ballarina **MARGUERIDA DIAZ**

La famosa troupe **WALKERS JUVENILS**

El notabilíssim artista **MORENO**

Els acròbates còmics **GREEN AND WOOD**

i la genial artista **SALUT RUIZ**

Dijous, dia 17 de maig, presentació de la gran companyia d'opereta i sarsuela **Zuffoli - Ramon Peña**.

CINEMES

Diana Argentina Excelsior

Avui, **La filla indòmita**, 1 i 2; **La central del llamp**, 1; **Aigües errants**, **Escabetxina índia**.

Teatres Triomf i Marina I CINEMA NOU

Avui, dissabte, **Carcelleres**, **Un cas de còlera**, **La gran sort**, **El segell de Cardí**, **La terra del diable**, segona i última jornada.

Saló Catalunya

Avui, dissabte, selecte programa, grandiós triomf del Programa Ajuria: PER COMPLAURE A UNA DONA deliciosa i fina comèdia. TRESORS DEL COR, per la moníssima **Mary Miles**. SANDALI DEFENSOR DE LA LLEI SECA gran broma. Demà, diumenge, estrena: MILLONARIA A PESAR SEU (Biallo) per la graciosíssima **Dorothy Gish**. Dilluns, gran esdeveniment, el segon triomf de **Jackie Coogan** el company i deixeble de **Charlot**: CHIQUILIN HOSPICIA, sol es projectarà al Saló Catalunya, **a preus corrents**.

KURSAAL

ARISTOCRATIC SALO PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

Avui dissabte de 6 a 8, es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis del diumenge.—Dilluns vinent represa de la primera jornada de la meravellosa pel·lícula:

EL CASTIG DEL CEL O SODOMA I GOMORRA

i estrena del emocionant drama: **LA DONA PROHIBIDA per Clara Kimball Young.**

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, dissabte, grandiós programa **L'heroïna de la vall; Aigües errants**; l'original pel·lícula, **ESCABETXINA INDIA**

i els primer i segon episodis de la grandiosa sèrie francesa,

LA FILLA INDOMITA

Norax i Central del llamp

Demà, sessió matinal de onze a una

Palace Cine

GRAN SALO DE MODA
PROGRAMES SELECTES

Avui, dissabte, tarda i nit: Projecció de les interessants pel·lícules,

ESCABETXINA INDIA

NORAK (1 i 2 episodis de la gran sèrie francesa)

LA FILLA INDOMITA

i el colossal film

LA GRAN NIT

Dilluns, estrena de grandiós interès

LA FILLA DELS DRAPAIRES

Monumental - Pedró - Walkyria

Avui dissabte. ELS PERILLS DEL YUKON, 7 i 8 episodis. LA TOMBA INDIA primera jornada. MATRIMONI ACCIDENTAT. LO SENYOR TRIBULET PROPIETARI. BABY ESTRELLA. Demà diumenge. Sessió matinal de 11 a 1 amb Estrenas. ELS PERILLS DEL YUKON 9 i 10 episodis. Nit, LA TOMBA INDIA. Segona jornada.

Cinema Princesa

Gran via Layetana

Avui, dissabte, èxits: **Del viu al pintat**, per Douglas Fairbancks. Ajuria: **Un pobre milionari**. Exit de **Els perills del Yukon**, 5 i 6; **Fatty entre talons**, de broma. Programa Ajuria: **Ports marroquins**. Continuen els èxits del Tercet **Caballero**.

CONCERTS

Gran Teatre del Liceu

Concerts de Primavera per l'orquestra **Pau Casals**

Dimarts, nit, segon concert, amb la cooperació de la eminent pianista anglesa **Fanny Davies**. Preludi de **Lohengrin** (Wagner). **Divertiment** (Mozart). Concert en sol major, piano i orquestra (Beethoven). **Don Joan**, poema simfònic (Straus). Es despatxa a comptaduria.

Teatre Poliorama

Diumenge, 13 de maig, a les onze del matí. Segon concert organitzat per l'entitat choral **CATALUÑA NOVA** a càrrec dels celebrats concertistes **En Palau Giral** (violí primer) i **En Josep Roniou** (piano). Per localitats al mateix teatre.

Associació Intima de Concerts

Coliseu Pompeia. Travessera, 8. Avui, 12, i 14, 16 i 18 de maig, a dos quarts de deu de la vetlla: **Festival Internacional de música "Da Camera"** en quatre sessions: Primera alemanya, segona, francesa; tercera, holandesa i quarta ibèrica, pel cèlebre **Quintet de La Haia**.

MUSIC-HALLS

EDEN CONCERT

Asalto, 12. Telèfon 3,332 A. **El music-hall de les cares boniques**. Tarda, dos quarts de quatre. Nit, a dos quarts de deu. Avui, dos formidables debuts, dos: **Salut del Betí** i **la Yankee**. Avui, de una de la nit, a quatre de la matinada, presentació de la P. i W. **Gran dancing**, Tango, orquestra **Tzigans** Tindall. Entrada **amb consumació**. Tardes dies feiners, 1 pesseta. Nit, cadires laterals, 2 pessetes. Nova direcció de cuina. **Selectes** coberts a 6 pessetes.

LA MILLOR CUINA DE BARCELONA!!

ESPORTS

Frontó Principal Palace

Avui, dissabte, tarda, a un quart de cinc. Dos escollits partits de pilota a cistella. Nit, a un quart d'onze. Dos grandiosos partits a cistella. Primer, **Olascoaga** i **Iohazo** contra **Soto** i **Palau**. Segon, **Ondarres** i **Unamuno** contra **Guruceaga** i **Ansola**.

FUTBOL

Avui, 12 de maig, a les cinc, tarda, emocionant partit internacional

SPOOTVEREIN 98 E. U. DE HALLE

formidable equip alemany contra

UNIO ESPORTIVA DE SANS

Camp de la Unió, carrer Galileu (Sans)

Entrada: 2 pessetes, Tribuna 1'50 pessetes.

Carreres de Cavalls —:— Hipòdrom

Tercer dia

Demà, diumenge, dia 13, a les tres h. 30 m. Preus: Lliure circulació: 10 pessetes. Entrada general, 1'25 pessetes. De carruatge, 6'25 pessetes, impostos compresos. Despatx de localitats: Taquilla teatre Novetats, Centre Localitats i taquilles Hipòdrom. Servei d'autòmnibus de la Plaça de Catalunya a l'Hipòdrom i viceversa. Preu, 1'50 per trajecte. Servei de restaurant i bar.

DIVERSOS

ESBART FOLKLORE CATALUNYA

Direcció: J. Rigalt Casajoana

Festes de la Dansa Catalana

Segona sessió: demà, diumenge, a les quatre tarda

FRONTO COMTAL, Rosselló, núm. 219

Executants: les cobles **Barcelona** i **La Selvatana** i 60 dansaires. Programa.—Ballets: "Ball del ram", de Sant Cugat del Vallès; "La Pataluf", del Camp de Tarragona; "Ball-pla" "El Rossinyol", del Pallars; "L'esquerrana", del Pallars; "Dança", de Campdevànol; "Ball cerdà", de Cerdanya; "L'espunyolet", d'Espunyolà; "La castanya", del Pallars; "La contradansa", d'Alentorn (primera sessió); "Ballet de Déu", del Ripollès; "L'hereu Riera", del Pallars; "Contrapàs sardà", de l'Empordà; "Ball del ciri", de Castellterçol. A petició dels senyors abonats i del públic, es tornarà a dansar el

Ball de gitanes, del Vallès

Sardanes de concert. Sardanes per ballar. Totes són estrenes i compostes expressament per a aquestes festes. Localitats i entrades: casa Rigol, Petritxol, 17, botiga, i el diumenge des del matí a la taquilla del Frontó.

TAPISSOS pintats. La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs i motllures. — No compreu sense visitar aquesta casa. F. Montfalcon, Boters, 4 (final Portaferrissa).

ANGLES, Lliçons particulars i classes reduïdes. Pelai, 7, segon, primera.

Agència Administrativa
d'ISIDRE RIUS PRATS

Assessoria i representació d'Ajuntaments, comerciants i particulars davant la Hisenda i altres Oficines. Consultes i tràmits preferents a comptabilitat comercial.

LLEI D'UTILITATS
CONTRIBUCIÓ INDUSTRIAL

Reglaments, Estatuts, Comptabilitat i assessoria de Societats en general.

ASSUMPTES DE QUINTES

Consultes i tràmits sobre la Llei de Reclutament. Quotes militars. Gestions per obtenir amb promptitud el retorn de la quantitat pagada als minyons declarats inútils.

Josep A. Clavé, 7, segon. Despatx de 9 a 11 i de 4 a 6

CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

GRAN BASAR DE SASTRERIA, SISTEMA NORDAMERICA

Aquesta casa liquida totes les existències per donar lloc a una gran transformació dels seus negocis i la immensa fama que ha adquirit per haver fet impossible tota competència amb ella quedarà justificada, aprofitant ara la baixa actual per a realitzar l'esforç d'oferir, en el ram de sastreria, inòits avantatges al públic, en novetats Robes i Tall, de manera que els compradors, amb modestíssimes quantitats podran vestir-se a mida tant bé com si acudissin a les més famoses i luxoses sastreries.

Oferim rebaixes de més d'un 50 per 100

Vestits perfeccionadíssims i com si fossin fets a mida amb robes de gran xic i tall anglès Vestits de fil d'istiu a 15, 25 i 40 ptes. :-: Vestits llaneta a 40, 50, 65 i 75 ptes. els de superior qualitat :-: Secció a mida amb robes elegantíssimes i estams de gran xic a 50, 60, 75 i 100 ptes. els de qualitat superior: confecció i forros de primera

A base dels mateixos preus confeccionem tota mena de peces d'Etiqueta, Fantasia, Esport i Chambre. Vestits per a platja i Pijames des de 10 pessetes. Pantalons per a Tennis, de franella, "esterilla" i seda crua, des de 10 pessetes.

SECCIO DE CAMIERIA

Colls fil, piquè i seda des de	ptes.	0'75
Camises percal, coll i punys,	"	7'95
" blanques i color des de	"	4'95
Calçotets, des de	"	3'95
Camises a mida, des de	"	10
100,000 gorres des de	"	1'45

Secció Gèneres de punt

Mitjons fantasia des de	pessetes	0'50
" " seda	"	2'95
Vestits interiors, des de	"	10
Samarretes Jumel, des de	"	1'95
Elàstics gran moda, des de	"	1'45
10.000 capells, des de	"	2'95

En la **Secció de Sabateria**, models selectes i classes de gran luxe i molt sòlides. En les Seccions de Corbateria, Bisuteria, Mocadors, Marroquineria i Perfumeria trobareu gèneres d'un gust selecte i preus baratíssims.

L'assequible dels preus que regeixen en aquesta casa no la priven d'obsequiar els seus compradors, segons sigui la importància de la compra, amb màquines d'afaitar, perfums, carteres, bitlleters, moneders, pintes, raspalls, botons per als punys i agulles de corbata. De tot això, la Casa Bastida en té grans estocs.

Els clients que de fora estant vulguin proveir a casa nostra, no han de fer més que enviar 50 cèntims en segells i els serà enviat, a correu seguit, catàleg amb mostres per al vestit que vulguin, figurins, un centímetre i detalls d'un sistema que els permetrà prendre's la mida ells mateixos.

STUDEBAKER

6 CILINDRES

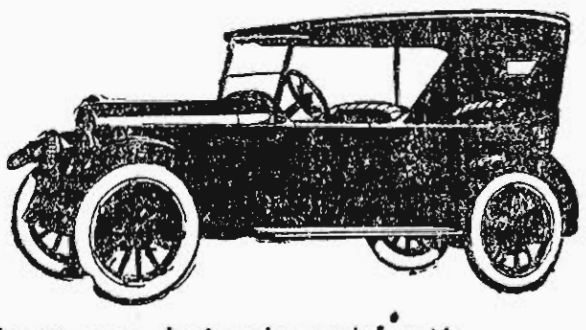

No n'hi ha cap que doni major satisfacció

Tots els de la seva reputació li doblen el preu

PER QUE?

Perquè STUDEBAKER es construit per les fàbriques més importants del món en cotxes de 6 cilindres: la seva gran producció permet preus incomprensibles per a cotxes de primera categoria, que abans de remetre's al client són sotmesos a més de 9.500 inspeccions

Agència Espanyola

STEVENSON, ROMAGOSA I C.IA

València, 295 **BARCELONA**

Salón Studebaker :: Isidor Pons :: Passeig de Gràcia, 54

Navigazione Generale Italiana

LA VELOCE

Próximes sortides de BARCELONA cap al BRASIL i la PLATA

Vapor DUCA D'AOSTA, el dia 19 de maig

Vapor PSSA. MAFALDA, el dia 1 de juny

Cap a Centre Amèrica i Sud Pacific

(Venezuela, Colòmbia, Equador, Perú i Xile)

Vapor BOLOGNA, el dia 25 de maig

FERROCARRILS ITALIANS DE L'ESTAT

Oficina de viatges i turisme.—Venda de bitllets per als ferrocarrils italians.—Informes i pressupostos gratuits per a viatges a Itàlia.

Per a informes, dirigir-se a la Societat

ITALIA - AMERICA

BARCELONA: Rambla de Sta. Mònica, 1 i 3.— Telèfons núms. 3291 A i 4521 A.—MADRID: Carrer Alcalà, 47.— Tel. 4694

i totes les altres agències a les principals ciutats

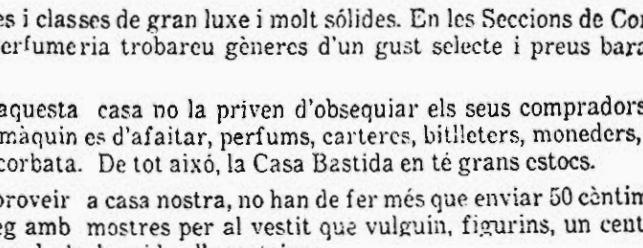

Es la reina de les aigües de taula

LA DE LA VALL DE SANT DANIEL

Depositari: JOSEP PAGANS Ponent, 22

Clínica Vies Urinari

del Dr. Gimisó, Rambla Pla Bo... núm. 6, 1.er (entre Hospital i S... Pau) — Veneri, impotència, ... Especials tractaments per el pr... ment ràpid de les malalties secr... Matriu, pell, bufeta, próstata. C... sulta: de 9 a 12 i de 3 a 8, ... mica per a empleats i obrers. ... del Sol, 6.

CALÇAT

higiènic amb SOLA DE GOMA marca FORD, Box-calf, tall anglès, doble sola de cuiro

14'50 i 15'50 Ptes. parell

VENDES AL DETALL

Carrer ANSELM CLAVE, 9 (Final de les Ramblas)

IMPOTENCIA (DEBILIDAD SEXUAL)

polluciones nocturnas, espermatorrea (pérdidas seminales), *cansancio mental, pérdida de memoria, dolor de cabeza, vertigos, fatiga corporal, histerismo* y *trastornos nerviosos de las mujeres* y todas las manifestaciones de la *Neurastenia* o agotamiento nervioso, por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con las

Grageas potenciales del Dr. Soivré

Indicadas especialmente a los agotados en la juventud por toda clase de excesos (viejos sin años), y para conservar hasta la extrema vejez, sin violentar el organismo, el vigor sexual, propio de la edad.

Venta, 5 ptas. frasco: Sejalá, Rambla de las Flores, 14. Farmacia Solart, Princesa, 7 y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

Planxa ondulada de 120 por 75 cm. Ptes. 7'50 m.2

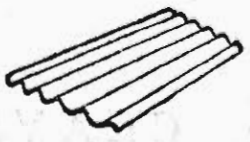

ROCALLA

PER A TEULADES

Materials armats ab amiant exclusivament

JOSEP ESTEVA I Cia.

Portal de l'Angel, 1 i 3 pral. :: Telèfon 3344-A

Fàbrica a Sarrià BARCELONA
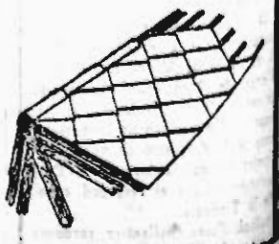
Plaques de 40 a 40 cm. Ptes. 5'05 m.